

Dunántúli Harangszó

A NYUGATI (DUNÁNTÚLI) EVANGÉLIKUS EGYHÁZKERÜLET LAPJA

2016. TÉL

Szerkesztői sorok

A lutheri reformáció indulásának 500. évfordulójára készülő emlékévként október 31-én elkezdődött. Az erre koncentrált tematikus írások, hírek, riportok, hirdetések sorjázna kerületi újságunkban, alig néhány mondatnyi helyet hagyva a főszerkesztőnek... Az előttünk álló esztendő eseményeinek sodrában soha ne veszítsük szem elől, hogy igazán méltó csak akkor lesz ünneplésünk, ha Dr. Luther Mártonnak és az eredeti, "katolikus" hit elkötelezettjeinek nem csak az életútjára, műveire, munkásságuk egyháztörténeti és kultúrtörténeti vonatkozásaira figyelünk, hanem mindenek előtt Luther és társai mutatójára. Azért, hogy lássuk, kire is mutatnak: Krisztusra. Pontosan úgy, amint Jézus anyja, Mária, az apostolok, és az Egyház is kezdettől fogva. A reformációt ugyanis nem mi hajtjuk végre magunkon vagy másokon, az mindig az Egyház Urának ajándéka és csodája volt, és ez ezután is így lesz. Kíváncsi vagyok, hogy a méltó ünnepre, a hálaadó Krisztus-ünnepre hívogasson és készítsen föl a Harangszó szava minden kedves Olvasót!

Kovács László főszerkesztő

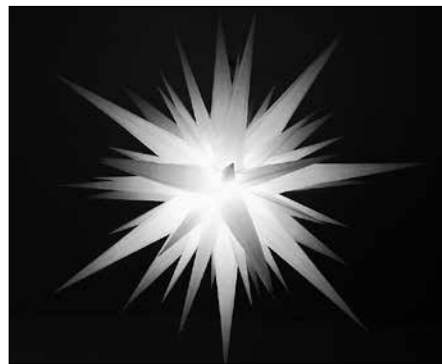
A csillag, amely a szívekbe világít

Gyermekkoromban, a tatabányai imaházban érdeklődve figyeltem az ambó fölött világító függő papírcsillagot. Édesapám – néhai Labossa Lajos – sokat mesélt a csillag eredetéről, amelynek története Németországból ered, mégpedig a szászországi Herrnhuti Községhez kötődik.

Történt ugyanis, hogy a vallásüldözések idején, a 18. század elején Morvaországból a cseh testvérek követői egy Christian David nevű ember vezetésével, a vallás szabad gyakorlása végett átléptek a határon, és Nikolaus Zinzendorf gróf (1700-1760) birtokán leltek menedéket. A derék iparos családok ősegházát idéző kegyességükkel hamar kitűntek a környék evangélikusai közül, és térítő munkába kezdtek. Zinzendorf –, akinek ősei osztrák evangélikus nemesek voltak, sőt nagyapja még Sopronba járt istentiszteletre, – szintén a vallásüldözés miatt települt Németországba. A gróf rendkívül művelt és élő hitű, teológiailag képzett arisztokrata volt. Megelőzve a kegyes cseh jövevények szektásodását, megalapította a Herrnhuti Testvérek közösségét, amelynek rendtartása – bár új szintet hozott az evangélikus német közéletbe –, a lutheránus teológiai alapelveket megőrizte. Zinzendorf sokat merített annak szubjektivisták formáiban. Sajátos

Krisztus-kegyességet teremtett, és köré megülő nyitottságot mutatott más felekezetek irányába, nem beszélve a missziói felelősségről idegen földrészek pogányai iránt.

E közösségben a laikus testvérek szolgálata is nagyon fontos volt. A szolgálatra kijelölt és kiküldött testvérek

gyakori utazásaik miatt internátusba adták gyermekeiket, akik ott tanultak testvér-tanáraiktól. A 19. században a herrnhutiak elismertségnek és iskoláik miatt közmegebecsülésnek örvendtek. A Niesky fiúinternátusban egy tanár készítette el az első csillagot, hogy a fiúknak ezzel illusztrálja egy sokoldalú térbeli idom felületének kiszámítását, de egyúttal a hit titkaiban is elmélyedtek. Így érdemes matematikát tanítani! Sőt közösségben készültek a vízkereszt-ünnepkorre, majd később a csillag

felfüggesztése advent első vasárnapjára esett. Az idők során a herrnhutiak ki-mondott iparaggá fejlesztették a csillag készítését, amelyet a világ számos pontján megismertettek. Magyarországon is sok templomban és keresztyén otthonban függ e csillag. Evangélikus lelkészeink hosszú időn át csak az egykori NDK-ba mehetek nyaralni, illetve a keletnémet lelkészek a Balatonnál pihenhettek. E találkozások és nyaralások után gyakran előkerült a csomagokból a kedves ajándék, az összeillesztésre váró papíros csillag. A Herrnhuti Testvérek közösség történetéről egy másik cikkben érdemes lesz jóval többet is papírra vetni, de annyit még minden Harangszó-olvasónak illendő tudni, hogy e közösségnek köszönheti evangélikus egyházunk a bibliaolvasó Útmutatót. (Losungen)

„Többféle színben és többféle sugárral ünnepelnek ezek az adventi csillagok Jézus Krisztus eljövételét, világosságát, aki annyi embernek jelentette és jelenti a reményt a nyomorúság és a próbatétel völgyében, s az egyenes utat az élet labirintusában botorkálók számára. Erről is üzennek az égre mutató, földre ragyogó kedves és szelímes alkotások. Csillagok, csillagok, herrnhuti csillagok, ragyogjatok még nagyon sokáig!”

Gregersen-Labossa György

A TELJES ÖRÖM

Laborezi Zoltán sikatori segédlelkész 1943-as ígehirdetése advent 4. vasárnapján

Ami kezdettől fogva volt, amit hallottunk, amit szemünkkel láttunk, amit megfigyeltünk, amit kezünkkel is megtapintottunk, azt hirdetjük az élet igéjéről. Mert megjelent az élet, mi pedig láttuk, és bizonyosságot teszünk róla, és hirdetjük nektek is az örök életet, amely az Atyánál volt, és megjelent nekünk. Amit tehát láttunk és hallottunk, azt hirdetjük nektek is, hogy nektek is közösségetek legyen velünk: a mi közösségünk pedig közösség az Atyával és az ő Fiával, Jézus Krisztussal. Ezt azért írjuk meg nektek, hogy örömünk teljes legyen. (1Jn1,1-4)

Egészen közel, közvetlen karácsony küszöbén állunk. Eppen ezért ezen a vasárnapon a már eljöttre való rámutatásnak és a Róla való bizonyágtételnek kell megszólalnia. Nem karácsonyi hangulat ébresztését jelenti ez – ennek nincs helye még itt az ajtó előtt sem –, hanem az újmutatást Jézus Krisztus felé: íme, aki megígértetett, most „megjelent”. Feladatunk az ajtóőre tehát. Feltárni sarkig az ajtót, és bemutatni: íme! Az Ő megjelenésének ez a valósága adja egyetlen alapját és értelmét az Egyház adventi ünneplésének.

Az, hogy „megjelent”, mindenekelőtt egészen érthetetlen valami. Amikor az „életnek igéjéről”, arról van szó, „ami kezdettől fogva vala” és „amely az Atyánál vala”, ott az emberi értelemnek el kell némulnia. Az okosoknak, az értelmükkel mindent megmagyarázni tudóknak értetlenül kell állniuk. Ezt emberi ésszel megérteni vagy megmagyarázni nem lehet.

Ez egészen „érthetően” tapasztalati tény is! Szemtanúk igazolják ezt, akik teljes meggyőző erővel mondják: láttuk, hallottuk, szemléltük, kezünkkel illettük. (Ezek a kifejezések háromszor fordulnak elő egymás után!) Nem spekuláció tehát, nem valótlan-ság, nem fantazmagória, hanem kétségbevonhatatlan tapasztalatból fakadó valóság. Ehhez kétség nem fér! Róla az apostol és a többi „tanúk” mind hittel tesznek bizonyosságot. Erről nekünk is bizonyosságot kell szerez-nünk.

Ez örömdetes evangéliom is! Örömhír itt közvetlenül karácsony előtt! Az élet igéje jelent meg. Ebben a halálra szánt, kárhozat felé sodródó világban az élet igéje. A kegyelem igéje! Ez az ige nemcsak hirdeti, hanem hozza is az életet. „Én vagyok... az élet.” Nem kiegészítője a meglévő életnek, hanem maga az élet. Nélküle a halál állapotában vagyunk. Vele, de csak vele az élet birtokosai!

Ez bizonyágtételre készítő erő is! Beszélni kell róla, hirdetni kell. Tovább adni, szájról szájra, szívből szívből, hitből hitbe. A tanúknak tanúsítaniuk kell, amit láttak és hallottak! Éspedig azért, hogy a századok múlva feltett kérdésre is hangozzék a felelet: lát-tatok? – láttuk! Így hódít az „élet igéje”, így árad szét egyre többekben az élet.

Ez közösségteremtő erő is. Eppen a róla való bizonyágtétel révén válik azzá. A róla való bizonyág-

tételnek ugyanis a célja nem valamiféle tudás továbbadása, hanem az, hogy a hallgatóknak is közössége legyen „az Atyával és az ő Fiával, a Jézus Krisztussal”. Ő a bizonyágtévként való közösségen keresztül közeledik hozzánk, és így teremt közösséget magával.

Mindez a mi számunkra a legteljesebb örömet ajándékozza. Az örömet itt e földön mindig fenyegeti valami. Teljes örömben csak a Jézus Krisztussal való közösségben lehet részünk. Krisztus tanúja, az élet igéjének bizonyágtévként éppen arra érez kényszerítést, hogy másokat is erre az örömeire segítsen. Ma is azért vannak keresztyének, és karácsony is azért jön el ismét, hogy egymást erre az örömeire elsegítsük.

Várjuk karácsonyt, mint az élet bizonyosságát, mint a gyülekezet megerősítését, mint az igazi, a teljes öröm erőforrását!

Karácsonyi Madonna (Czente Kata rajza)

JANUÁR

A te szavadra mégis kivetem a hálókat. (Lk 5,5)

A csodálatos halfogás történetében Simon halász, a leendő Péter apostol mondta ezt Jézusnak, amikor a halfogásra alkalmas időben üresen maradt hálók újbóli bevetésére szólította fel őket a Mester. A kemény munkától kerges tenyerű halászok nem kevesebbet, mint a szakmai becsületüket tették kockára társaik előtt, hiszen a napnak az az órája alkalmatlan volt a halfogásra. A hálóvetés kísérlete elleni sok és komoly ellenérvvel szemben, amelyre Simon halász utalt is, egyetlen érv állt, Jézus szava. Az evangélista nem írta le a Simonban lezajló lelki folyamatot, amelynek eredményeként kimondta, hogy „mégis”. A közlés tömörsége még inkább kiemeli, hogy Jézus szava, mint teremtő ige, önmagában erős, sőt döntő érv. Ez a ”mégis” a bizodalmas hit pontos kifejezője, amely Jézus szavára a lehetetlen körülmények között is fogásra lendítette a hálókat kivető kezeket. Az evangélisták többször is Péter apostolnak, mint az apostolok „szóvivőjének” a szájába adták azokat a szavakat, hitvalló és kételkedő mondatokat egyaránt, amelyek a többi tanítvány véleményét is kifejezték. Simon tehát nem magánvéleményt fogalmazott meg, hanem a későbbi Egyház számára is a Krisztusról szóló, hitvallásként az ő bármilyen körülmények között is megbízhatónak tapasztalt szaváról. Nehéz, próbás körülmények között, kiút nélkülinek látszó helyzeteink szövevényében Jézus szavára teremhet és erősödhet meg bennünk is a mégis-hit. Kétezer év óta tanúsítja és tanítja ezt az Egyház – nekünk is.

Kovács László

FEBRUÁR

Ha azonban egy házba beléptek, először ezt mondjátok: Békesség ennek a háznak! (Lk 10,5)

Két nem fogadott hívás a telefonomon. Idegesítő érzés: kinek hiányoztam, kinek kellett volna segítenem, vagy ki akart nekem segíteni? Hiába hívom vissza a számot, nem válaszol. Végre egyszer elkapom a hívást, felveszem. Egy kedves női hang közli, hogy szerencsém van, több ezer telefonszám-tulajdonos közül épp engem sorsoltak ki, hogy megnyerhessem azt a... Szegény nem tudja folytatni, mert itt félbeszakítom, és megkérdem: ugye ennek a beszélgetésnek majd az lesz a vége, hogy mennyi pénzt kell majd valamit megvennem, hogy megkapjam az ajándékot? Ööööö, igen- mondja a hölgy habozva. Kedvesen közlöm vele, hogy négy gyermeket nevelőként el tudom dönteni, mire van szükségem, amire pedig nincs, arra olcsón sincs. Így rövidre zárom a beszélgetést, ami valószínűleg különben nagyon sokba került volna a telemarketinges cégnek. Mindketten csalódottan tesszük le a kagylót.

Ő azért, mert nem sikerült üzletet kötnie, én azért, mert becsapva érzem magam: azt hittem, a hívónak én vagyok a fontos, erre kiderül, hogy csak a bankszámlám. Mennyivel jobb lett volna, ha eleve közli, miért hív, de még jobb lett volna, ha a hívás tényleg nekem szólt volna, nem csak egy vásárlónak!

Jézus épp azt akarja elkerülni, hogy azok, akikhez tanítványait küldi, ezt a csalódottságot éljék át. Aki kinyitja ajtaját, az rögtön tudhassa: aki jött, nem pénzt, nem politikai hatalmat, nem érvényesülési lehetőséget hoz, hanem annak a hírét, hogy az élet rendberakható, vagyis a békesség üzenetével érkezett. Aki érkezik, nem magának akar szerezni egy új lelket, hanem a befogadónak ad valamit. (A VOLT fesztiválon láttam egy pólót a felirattal: nincs cigim, nincs apróm, nem térek meg. Elgondolkodtatott: eszerint ő úgy éli meg, hogy aki térít, az lelket lejmol?) Jézus követeként mások életébe lépni nem azt jelenti, hogy szerzek valamit - például hatalmat a másik lelke fölött -, hanem hogy a másik lesz Isten megajándékozottja.

Hegedűs Attila

MÁRCIUS

Az ősz ember előtt kelj fel, és becsüld meg az öregembert! Félj Istenedtől: Én vagyok az ÚR! (3Móz 19,32)

Talán már sánta, nagyot hall, és a szeme sem jó már. Kapálni már nem tud, épphogy csak a padon ül. Ott is támaszkodva a botján. Elmegyünk mellettük, talán sajnálkozva nézzük, és emlékszünk vissza Pista bácsira vagy Kati nénire, aki egykor olyan vicces, mosolygós volt. Aztán csak hol kedvesen, hol türelmetlenül, „tesszük arrébb” az öreget.

- Mama! Inkább pihenjen, menjen a szobába!

Talán így van, talán nem. Bár sokszor nem nézünk az emberek szemébe. Úgy mélyen és igazán! Lehet, hogy nem merünk, mert akkor észre kellene vennünk, hogy valami nem változott Pista bácsiban vagy Kati néniben. Sőt! Többek lettek. Hogy bölcssek-e? Ezt nem merem állítani, hogy az öregséggel nő a bölcsesség is, de az biztos, hogy sok veszteséget megélték. Nap mint nap. Szülőt, barátot, munkahelyet, pénzt, erőt és egészséget vesztek. Aztán belegondolok az én veszteségeimbe, hogy milyen nehéz is volt akkor, azokban az időkben, helyzetekben. Aztán arra is emlékszem, és ma már hálát adok érte, hogy mennyi-mennyi áldás volt ezekben a veszteségekben. Mennyi lepel hullott le, és ami maradt, az mindig valami olyan volt, ami örök, ami nem veszíthető el. Azt hiszem, az ősz, öreg emberek ebben biztosan előrébb vannak. És Isten jól tudja ezt. Hogy ebben az életben, hogy ez az élet nevű iskola, mindenkit felvett a veszteségek posztgraduális képzésére, ahogy Elisabeth Kübler-Ross is írja. Jól tudja a mi Urunk és Istenünk, hogy ők már, bár sokat veszítettek az életben, mégis éppen ezért sokat is kaptak. Valami nem e világít, valami emberen túlit. A sok veszteségben a maradandó Istennel találkozhattak. A szemükben és életükben talán jobban lehullottak már a sallangok, a felesleges álarcok. És mind e mögött ott található, meglátható az Isten örök keze és áldása.

Kadlecsek Zoltán

KÖZÖNSÉGESEN „KATOLIKUS”

Hiszek egy közösleges keresztyén anyaszentegyházat – így mondták eleink az Apostoli hitvallást még egy évszázaddal ezelőtt. Számunkra persze a „közönséges” jelző már másként cseng, mint ahogyan azt a régiek használták, így az idézett mondat is idegenül hangzik a fülünknek. Közösleges, azaz általános, egyetemes anyaszentegyházat persze valunk azóta is, csak a kifejezés változott a nyelvünkkel együtt.

Amit a régiek közöslegesnek mondtak, mi pedig egyetemesnek nevezünk, az a hitvallás eredeti szövegében így áll: katolikus. Gyaníthatóan ez a szó is bántja a fülünket, hiszen napjainkban már egy másik felekezet megjelölésére szolgál, és emiatt távolinak érezzük magunktól. Pedig továbbra is rólunk van szó: rólunk, lutheránusokról, akik hisszük és valljuk az egyetemes, közösleges, azaz a szó eredeti értelmében véve katolikus egyház valóságát, sőt a tiszta tanítás, az apostoli tradíció révén a magunk közösségében – nem más felekezetekben – látjuk megvalósulni azt.

Megbecsülendő reformatori örökségünk az, hogy a ma evangélikusnak vagy lutheránusnak nevezett egyházunkat ne pusztán egy 1517-ben alapított vagy önállósított közösségként lássuk, hanem titokzatos módon azonosnak ama pünkösdi ünnepén megkeresztelt háromezerrel (ApCsel 2,41). Ha beleássuk magunkat Luther íásaiba, akkor talán meglepődve állapíthatjuk meg, hogy a reformátor soha nem beszél új egyház alapításáról, de még csak a római egyháztól való elszakadásról sem, mint ahogyan soha nem nevezi önmagát és a vele egy hiten lévőket szakadároknak, netán protestánsoknak. Ellenben számtalanszor beszél arról, hogy Krisztus népe apostoli és egyetemes – azaz „közönséges”, „katolikus” – közösség, amely ragaszkodik az apostoli hagyományhoz, vagyis tisztán vallja és hirdeti Isten ígétjét és Krisztus rendelése szerint él a szentségekkel. Luther számára ez volt „a” katolikus egyház, és önmagát is ennek az egyháznak a tagjaként látta. Viszont a pápát és követőit, akik eretnek nézeteket vallottak, soha nem nevezte katolikusoknak, legfeljebb pápistáknak, romanistáknak vagy tévelygőknek. Ahogyan a parasztháború rajongóit vagy a református Zwinglit is ilyen szakadár eretnekeknek tekintette. „Katolikus”, vagyis „közönséges” ugyanis csakis az a közösség lehet, amelyben fellelhető az egyedül Krisztus keresztyéről tudó (1Kor 2,2) apostoli hagyomány, amely nem tűr meg maga mellett egyéb igazságokat. Nem a jogi formuláktól vagy az emberi szokások megtartásától egyház az egyház, hanem a Krisztus keresztyére fókuszáló egyoldalúságától!

Micsoda tehát az egyház?

Elsősorban nem egy látható szervezet, hanem Krisztus teste, amelyben tisztán és igazán hirdetik az evangélium,

és amelynek tagjai Krisztus rendelése szerint élnek a szentségekkel. „Nem ismerjük el, hogy a pápisták az egyház. Ez nem igaz!” – írta le Luther világosan a Schmalkaldeni cikkekben. Másutt pedig arról értekezik, hogy Krisztus népének ismertetőjelei világosan és egyértelműen meghatározhatók. Ezek a következők: az igehirdetés, a keresztség, az oltáriszentség, a gyónás és a feloldozás, a lelkeszi szolgálat és hivatal, az imádság és a kereszthordozás, vagyis a szenvedések és az üldözések eltűrése, elhordozása. Ahol ezek megvannak, ott jelen van Krisztus szent, apostoli és „közönséges”, egyetemes – azaz „katolikus” – népe, az anyaszentegyház.

Az egyház nem szociális, karitatív intézmény, nem színes ötletekkel önmagát népszerűsítő közösségi foglalkoztató, nem egy dicső vagy annak képzelt múlt hagyományainak őre, nem adminisztrációs közeg, és végképp nem különböző, javarészt állami támogatásból fenntartott intézmények összessége. Az egyház: jel. Jele annak, hogy Isten országa közöttünk van (Lk 17,21) Jézus keresztye és feltámadása által. Az egyház attól egyház, hogy hirdeti a kereszt ígétjét, és szolgál a szentségekkel. Ezt semmiféle közösségi program vagy jótékonyági akció nem helyettesíti, még akkor sem, ha talán inkább ezt várják el Krisztus mai követőitől.

1517-ben tehát nem egyházunk születésnapját ünnepeljük, hanem az egyház Urát, akinek úgy tetszett, hogy Luther Márton szolgálata révén ismét felfedje az elfeledett apostoli hagyományt, és egyházát megőrizze eredeti, egyedül a keresztre tekintő, „közönséges” hitében.

Ezért és nem másért lesz mit ünnepelnie 2017-ben a lutheránus kereszténységnek: annak a hívő közösségnek, amely Krisztus akaratából lehetett és lehet jel ebben a világban, azaz – közöslegesen – „katolikus”. *TJ*

EGYEZKEDÉS HELYETT VALLÁSTÉTEL

425 éve zajlott a csepregi hitvita

A lutheri reformáció megindulásakor csakhamar jelentkeztek a vallási megújulás árnyoldalai is, minthogy annak ellenfelei is megkezdték a maguk mesterkedéseit. Ez történt a Dunántúlon is. Komoly veszedelem fenyegette az itteni lutheránusokat a svájci hitújítók részéről, akik előbb Zwingli, majd Kálvin szellemében ferdítették el az egyház tanítását. Tanaik terjedése azért volt annyira veszedelmes az egyház egysége szempontjából, mert a kálvinista teológusok előszeretettel állították magukról azt, hogy ők is az Ágostai hitvallás követői. (Csakhogy azt már elhallgatták, hogy nem az eredeti, hanem a Melanchthon által később önhatalmúan megváltoztatott hitvalláshoz ragaszkodnak: ahhoz, amelyet Luther elutasított!)

A dunántúli, jobbára lutheránus keresztények számára akkor teljesedett ki ez a fenyegetés, amikor 1585-ben Beythe István korábbi alsólendvai, majd soproni papot választották meg püspöküknek. Beythe a korai magyar reformátusokra jellemző módon nem vallott színt, hanem lutheránusként, a tiszta tanítás követőjeként tüntette fel magát, ugyanakkor egyre nyíltabban hirdette a kálvini tanokat, maga után vonva jó néhány lelkeszt.

A lutheránus tanítás tisztasága iránt elkötelezett egyházi vezetők – elsősorban Reczés János csepregi esperes – végül legfőbb kegyurukhoz, Nádasdy Ferenc dunántúli főkapitányhoz fordultak, aki elkötelezett híve volt az Ágostai hitvallásnak. Nádasdy igyekezett elérni, hogy a papok ne tanítsanak másképpen, csakis az Ágostai hitvallásnak megfelelően, és így ne kerüljön veszélybe az egyház egysége. Ennek érdekében hívta össze a még királyi kézen lévő dunántúli részek lelkészeit Csepregre, amely ebben az időben az egyik legjelentősebb egyházi központnak számított.

A csepregi vita 1591. június 2-án és

3-án zajlott a mezőváros Szent Miklós templomában, Nádasdy Ferenc személyes vezetésével. A vitán számos nyugat-dunántúli magyar és német pap vett részt, jelentős részük természetesen a lutheránus tanítást képviselte. Beythe István a fiával, Beythe Andrással együtt jelent meg, aki a mai Vassurány papja volt, és apjához hasonlóan elkötelezte magát a református tanítás iránt. Nádasdy Ferenc vendégeként ott volt Csepregen az Ágostai hitvallás két elszánt védelmezője, Stansith Horváth Gergely szepesi főispán és Sculteti Severin bátfai pap is. A vita elsősorban Beythe István és Sculteti Severin között zajlott, mégpedig az úrvacsora értelmezéséről, tudniillik hogy Jézus Krisztus a szentségben vajon a maga testi valóságában van-e jelen? Beythe először arra hivatkozott, hogy ő nem tért el az Ágostai hitvallástól, miközben folyamatosan Kálvin szemléletét tükröző kijelentéseket tett. Amikor ellenfelei szembeállították ezzel, megsértődött, sőt duzogni kezdett, végül pedig a második

napon a fiával együtt látványosan elhagyta Csepreget.

A vita eredményeképpen a lutheránusok természetesen nem fogadták el többé Beythe püspöki szolgálatát, noha nem váltották le őt tisztségéről, hanem espereseik útján kormányozták tovább az egyházat. Új püspököt csak Beythe halála után, 1612-ben választottak Klaszekovich István személyében.

Hogyan tekintünk ma erre a 425 évvel ezelőtti felekezeti vitára? Hiszen az ökumené korában talán nem magától értetődő az, ami Csepregen történt. Magától értetődő viszont az, hogy az egyház következetesen kitart a tiszta tanítás mellett, és amikor az kerül veszélybe, akkor nem ragaszkodik mindenáron a békességhez és az egységhez. Csepregen a dunántúli lutheránusok valójában nem vitatkoztak, hanem hitvallást tettek arról, hogy az Ágostai hitvallás, azaz a

lutheri tanítás egyet jelent az ősi apostoli hagyománnyal, aki pedig nem tud azzal azonosulni, annak nincs helye az egyház közösségében. És ez még akkor is így van, ha az egyházi történetírók némelyike arról elmélkedik, hogy néhány évtizeddel később menyire hasznos lehetett volna a római egyház támadásával szemben egymásba fonódó református-evangélikus szövetség... Nem mintha ezen múlt volna a megmaradásunk. Sokkal nagyobb szerepe volt abban a tiszta tanítás iránti elköteleződésnek.

Fontos esemény volt tehát a csepregi hitvita. A lutheri reformáció 500. jubileumára készülve az ökumenikus közeledésre igent mondván is szabad nekünk hálás szívvel gondolkodnunk az egykori hitvallóinkra, és kérni az egyház Urát, hogy ma is erősítsen meg minket, dunántúli lutheránusokat abban, hogy mindenekfelett ragaszkodjunk a tiszta lutheri tanításhoz, annak derűjével és szabadságával hirdelve Krisztus evangéliumát. TJ

Anton Lauterbach lelkész feljegyzése szerint Luther 1538. karácsonyán megjegyezte a következőket:

Jaj, mi nyomorult emberek, milyen hideg és rest szívvel tekintünk erre a nagy örömré, amely pedig a mi javunkra válik! Hiszen ez az a legnagyobb jótétemény, amely messze, messze felülmúlja a teremtés összes többi művét. Mégis olyan gyengécskén hisszük, holott angyalok hirdetik, prédikálják és éneklük nekünk, és ezek a mennyei teológusok és prédikátorok a mi kedvünkért annyira örülnek, és az ő énekük igen

szép énekszó, amelyben röviden össze van foglalva az egész keresztény hitvallás lényege. Mert a Gloria in excelsis Deo, azaz „Dicsőség a magasságban Istennek” a legfőbb istentisztelet, ezt kívánják és hozzák meg nekünk az angyalok Krisztusban. Mert Ádám bukása óta a világ nem ismeri sem Istent, sem az ő alkotásait. Minden lény Isten dicsőségén kívül él; nem magasztalja, nem dicséri, nem áldja Istent. Ó, milyen gyönyörű, szép és kedves gondolatai támadtak volna az embernek, ha el nem bukott volna! Milyen világosan ráismert volna Istenre minden teremtményben, úgyhogy a legkisebb és legcsekélyebb virágban is megfigyelhette volna Isten mindenhatóságát, bölcsességét és jóságát! Mert így igaz: Isten egész alkotásának szemlélése és megfigyelése bizonyítja, különösen pedig az együgyűek számára a növények és a talajból kihajtó ékességek tanúsítják, hogy Urunk Istenünk milyen kiváló mester, tudós és művész, akinek senki sem érhet a nyomába. Mindezt Ádám és ivadéakai magasztalták és dicsőítették volna, ami azonban a siratni való, romlásba döntő bűnbeesés miatt mármost elmarad, sőt a Teremtőt még becsmérlik és gyalázzák is. Ezért szólítják fel a kedves angyalok a bűnbe esett embereket a Krisztusban való hitre és a szeretetre, vagyis arra, hogy csak Istennek adják a dicsőséget, és hogy a földi életben békességgel járjanak, mind Istennel szemben, mind pedig egymás iránt.

2. A Megtartó ma született, Ég-föld örül ma veletek. Egy ártatlan kis csecsemő, Egész világ üdvé lesz ő.
3. Ez Krisztus, Isten szent Fia, Ki mennyből jött a földre ma. ő üdvözít, ő törli el Világ bűnét szent vérével.
4. Mit sok ezer szív kérve kért, Mit Isten régen megígért, ő hozza, tőle nyerheted Az üdvöt, örök életet.
5. Ráismertek, ez a jele: Kemény jászol fekvőhelye, És szegénység a bölcsője, Bár világ Üdvözítője.
6. Ó, jertek, mi is örvendjünk, A pásztorokkal bemenjünk, Hogy lássuk, mit ad Istenünk ő szent Fiában minekünk!
7. Nyílj meg, szívem, fogadd be őt, Az áldott égi csecsemőt, Ki e világ üdvére jött! Borulj le jászola előtt!

Luther Márton 1483-1546.

Parókusi alkalmassági vizsgálat

Parókusi alkalmassági vizsgálatra került sor a Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület győri székházában 2016. október 3-án, hétfőn. A megmérettetésen Andrejek-Győrfi Judit (Lenti) és Arató Lóránd (Tab) beosztott lelkészek, illetve Veres József (Komárom) Erdélyből érkezett lelkész vizsgáztak az egyházkerület lelkészi vezetőjéből, valamint esperesekből, felügyelő lelkészekből és gyülekezeti felügyelőkből álló bizottságok előtt. A vizsgálaton mindhárom jelölt sikeresen megfelelt, így mostantól lelkészi szolgálatra megválaszthatók.

Ökumenikus ifjúsági találkozót tartottak Pannonhalmán

A Pannonhalmi Főapátság, a taizéi szerzetesi közösség, a Nyugati (Dunántúli) Evangélikus Egyházkerület, a Győri Egyházmegye, a Veszprémi Érsekség, valamint a Dunántúli Református Egyházkerület közös szervezésében valósult meg a 2016. szeptember 24-én, szombaton Pannonhalmán tartott ökumenikus ifjúsági találkozó. Az egész napos rendezvényen mintegy hétszázötvenen vettek részt.

A közös imádság és együttlét terét a bencés apátság gimnáziumi tornacsarnokában alakították ki. A nap közös imádsággal vette kezdetét, amelynek keretében Várszegi Asztrik pannonhalmi főapát köszöntötte a jelenlévőket. Beszédében a találkozón való teljes jelenlétre, a szívvel-lélekkel való odaadásra biztatta a hallgatóságot, arra, hogy megízleljék „a közösség jó ízét”.

A délelőtti Alois testvér bibliai bevezetőjével folytatódott, amelyben a taizéi közösség vezetője 2016-ra írt, Az irgalmasság bátorsága című írásán keresztül próbálta meg felhívni a figyelmet az irgalmasság gyakorlásának öt területére.

Első javaslatában arra buzdított, hogy bízzuk magunkat Istenre, aki maga az irgalom. Ennek kapcsán az irgalmas Istenről elmélkedett. A Szentírás szíve, amely az evangéliumokban nyeri el végső értelmét, az Isten irgalmas szeretetének kinyilatkoztatása Jézusban. Isten nem tetteink alapján szeret bennünket. Isten identitásához, önazonosságához tartozik irgalmassága – hangsúlyozta a taizéi prior.

Alois testvér második javaslata – összhangban az elsővel – a megbocsátásra vonatkozott, amelyet az irgalmasan szerető Istennel való találkozásból érthetünk meg. Úgy fogalmazott: a megbocsátás olyan számunkra, mint a mindennapi kenyér. Isten irántunk tanúsított megbocsátása tesz képessé bennünket arra, hogy másoknak megbocsássunk.

Harmadik javaslata kapcsán Alois testvér arra buzdította a hallgatóságot, hogy lépünk közelebb a nehéz emberi helyzetekhez. Ezt az irgalmas samaritánus történetén keresztül szemléltette, amely - amint arra rámutatott - az evangélium foglalatosa. Elmondta, az irgalmas samaritánus története Krisztus együttérzésére mutat rá a sebesültekkel és a szükséget szenvedőkkel, így bennünket is arra szólít, hogy ne féljünk közel lépni az elhagyatottakhoz.

A továbbiakban az irgalmasság társadalmi dimenzióira irányította a figyelmet az előadó, majd a teremtett világ iránti irgalom gyakorlásának fontosságára hívta fel a figyelmet.

Zárásképpen kiemelte: Isten soha nem fárad bele az irgalomba, így mi sem fáradhatunk bele abba, hogy felébredszük önmagunkban az irgalom bátorságát.

Ezután a fiatalok kis csoportokban beszélgettek az Alois testvér által elmondott szempontokról megadott kérdések alapján.

A déli imaórát és az ebédszünetet követően az érdeklődők megtekinthették a főapátságot, majd délután három órától különböző témákban szervezett fórumbeszélgetéseken vehettek részt. Többek között az imádság és zárandoklat, a cigányság és a menekültkérdés, a reformáció és szerzetesség, illetve a társadalmi igazságosság témaköreit járták körül a résztvevők a meghívott vendégek, valamint a taizéi és a bencés közösség tagjainak segítségével. Emellett lelki beszélgetésre és csöndes imádságra is nyílt lehetőség.

A fórumbeszélgetéseket követően záró esti imádsággal fejeződött be a taizéi ifjúsági találkozó.

Találkoztak a nyugati kerület pedagógusai Sor került a 2016. évi Gyurácz-díjak átadására

Bakonycsernyén tartották hagyományos találkozójukat a Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület területén élő evangélikus pedagógusok 2016. október 22-én, szombaton. A szép idő mellett a tartalmas előadások és a szeretetteljes fogadtatás is hozzájárultak a nap jó hangulatához. Az alkalom az „Isten veteményeskertje” címet kapta, mottójául a következő igevers szolgált: „Én ültettem, Apollós öntözte, de a növekedést az Isten adta” (1Kor 3,6).

A csendesnap kezdetén a szervezők nevében Szemerei János püspök és Pongráczné Gaál Elvira köszöntötték az érkezőket. Majd dr. Korányi András, az Evangélikus Hittudományi Egyetem egyháztörténeti tanszékének docense tartott előadást Reformáció és oktatás címmel.

Korányi András felvázolta azokat a hatásokat, amelyekkel a reformáció hozzájárult az iskolarendszer átalakulásához. Ezután kitért a Luther és Melanchthon által megfogalmazott oktatási alapelvekre, amelyek ma is aktuálisak lehetnek számunkra. „Luther számára az igén való tájékozódás a központi kérdés. Evangélikus intézmény ma sem lehet meg nélküli” – hangsúlyozta az előadó.

Ezt követően Turi Balázs, a település polgármestere köszöntötte röviden a megjelenteket. Majd Lassu Tamásné, a várpalotai Forrás Evangélikus Keresztyén Óvoda vezetője személyes hangú bizonyítástételével, valamint Rajnai Károly, a soproni Hunyadi János Evangélikus Óvoda és Ált-

ános Iskola igazgatója hozzászólásával folytatódott a program. Az ehhez kapcsolódó fórumbeszélgetésen bárki megoszthatta gondolatait a jelenlévőkkel. Többek között a családi és az intézményi nevelés egymást kiegészítő voltával kapcsolatos kérdések kerültek szóba.

Ebédre a bakonycsernyei evangélikus óvoda munkatársai látták vendégül a mintegy ötven résztvevőt, akik kívülről-belülről megcsodálhatták az épületet. Ezután – már a templomban – az óvodások műsora következett. Majd Szarka István és Éva helyi lelkészek a gyülekezeti életet, Osgyán Gáborné vezető óvónő pedig az intézményben folyó munkát mutatta be.

A találkozót úrvacsorai istentisztelet zárta, amelyen Csorbáné Farkas Zsófia győri iskolalelkész hirdette Isten ígését 1Kor 3,6-11 alapján. Az együttlét végén került sor az egyházkerület Gyurácz Ferenc-díjának ünnepélyes átadására. Az evangélikus pedagógusoknak adható, példás életet és szakmai munkát elismerő kitüntetést ezúttal hárman vehették át: Jakabné Teke Ágota, a pápai Gyurácz Ferenc Evangélikus Általános Iskola tanítója, Margittai Endre Antalné, a soproni Eötvös József Evangélikus Gimnázium és Egészségügyi Szakgimnázium tanára, valamint Vissiné Berényi Edit, a zalaegerszegi gyülekezet tagja, aki nem evangélikus intézményben végzi munkáját.

A Gyurácz Ferenc-díj 2016. évi díjazottjai

Jakabné Teke Ágota:

„Nagyon hálás vagyok, és nagyon boldog, hogy a jó Isten kegyelméből megkaphattam ezt a díjat. Úgy érzem, ha kapunk egy elismerést, akkor az szól a személynek, a feladatnak, de szól a közösségnek is. A munkámat továbbra is ennek a díjnak a fényében, hasonló szakmaisággal fogom végezni.”

Margittai Endre Antalné:

„Én minden évben könnyes szemekkel és nagy tisztelettel tapsoltam azoknak a kollégáknak, akik ebben a díjban részesültek. Elég hihetetlen, hogy most itt állok. Megadott, hogy evangélikus családban születtem és nőttem fel. Nagyon szeretetteljes családban éltem, és ezt mindig éreztem. És azt is, hogy a jó Isten megsegített, mert nagyon sokszor volt nagyon nehéz az élet. Megértettem, hogy mindez ajándék. Az is ajándék, hogy most két olyan iskolában taníthatok, ahol hisznek a munkámban és mindig segítenek. Áldás minden pillanat, hogy adhatom azt, amit tudok, amit most elismerésre méltónak találtak.”

Vissiné Berényi Edit:

„Ez nekem nagy meglepetés volt. Igyekszem tenni a dolgomat, meglátni azokat a lehetőségeket, amiket az Úristen elem ad. Egy katolikus iskolában tanítok, és hálás vagyok érte, hogy ott taníthatok. Ráadásul nyelvet tanítok, és nyelvtanórán bármiről lehet beszélni. Így igyekszem megragadni az utamba jövő lehetőségeket, hogy segítsen a gyerekeket az életútjukon előre jutni.”

Összeállította: Adámi Mária; maria.adami@lutheran.hu

200 éves a bokodi evangélikus templom orgonája

2016. október 16-án, délután a Bokodi Evangélikus Gyülekezet hálaadó istentiszteletet tartott az immár 200 éves orgonájáért. Az ünnepi alkalmon Szarka István esperes úr hirdette Isten ígését, melyet az Oberling Zsanett által kísért és vezényelt énekhar három kórusműve vezetett fel. Kósa Gergely helyi lelkész meghívására Varga Diána lelkész nő tett biznyságot Isten vezetéséről és a hálás szívről.

Zsebők István a gyülekezet felügyelője ismertette az orgona építésével kapcsolatos írásos emlékeket, s röviden vázolta a történelem viharait is megélt hangszer múltját. Kiemelte, hogy Reinhardt György komáromi orgonaépítő mester különleges munkája egyedülálló. Sok újítást ezen a hangszeren próbált ki a mester és az ettől lett egyedi.

2013-ban a gyülekezet restauráltatta az orgonát és így visszaállt az 1816-os különleges állapot.

A hangszert minden vasárnap megszólaltatják a gyülekezet kántorai a 10 órakor kezdődő istentiszteleten, s ezúton hívunk minden érdeklődőt ezen alkalmakra.

Hálaadó istentisztelet és emléktábla-avatás Mórón

2016. szeptember 17-én ünnepi istentisztelettel emlékezett meg a móri evangélikus gyülekezet fennállásnak 30. évfordulójáról. 1986-ban Isten áldásával, és Puskás János tiszteendő úr hűségese szolgálataival megalakult a móri evangélikus gyülekezet. Előtte a szomszédos Pusztavámról átjáró lelkészek tartottak időközönként evangélikus istentiszteleteket. 1986-tól a közösség leánygyülekezeti rangot kapott, rendszeressé váltak a vasárnapi istentiszteletek, hétközi alkalmak, látogatások. Kezdetben Puskás János tiszteendő úr végezte a szolgálat nagy részét, majd később lánya, Puskás Sára és a szigorló teológus Lackner Pál segítette a munkát.

A hálaadó istentiszteleten, melyen

Szemerei János püspök, Szarka István esperes és Ribárszki Ákos helyi lelkész szolgált, egyrészt hálát adtak az elmúlt 30 évről, másrészt emléktáblát avattak a templom falán Puskás János tiszteletére.

Az istentiszteleten a hálaadás fontosságáról beszélt Róm 5,5 alapján tartott prédikációjában Szemerei János püspök úr. „A gyülekezetépítés nemcsak módszertan, teológiai felkészültség vagy egyházstratégia dolga. Fontos, hogy fölismerjük: minden Istentől jön. Ő az, aki megújíthat, aki reménytelen helyzetekben is képes reményt adni”.

Az istentisztelethez kapcsolódó közgyűlésen a helyi lelkész köszöntötte a megjelenteket, köztük kiemelten az elhunyt Puskás János lelkész jelenlévő feleségét és családtagjait. Ezután Macher János tiszteletbeli felügyelő ismertette Puskás János életrajzát, illetve a móri gyülekezet és a templomul szolgáló épület történetét. A jubileum alkalmából jókívánságait adta át többek között Lacknerné Puskás Sára, az egyházközség korábbi lelkésze, Molnár István egyházmegyei felügyelő, Mécsáros Tamás egyházkerületi felügyelő, valamint Veres Péter helyi református lelkész.

Isten éltető és megtartó kegyelmét kérjük az előttünk álló évtizedekre is.

Összeállította:
Szarka Éva lelkész;
istvan.szarka@lutheran.hu

Kórus est Lébényben

Nem sokkal reformáció ünnepe előtt került sor Lébényben a szokásos őszi kórustalálkozóra az evangélikus templomban. Ebben az esztendőben a helyi Liszt Ferenc Vegyeskar mellett, amely Szombathelyi Szaniszló karnagy vezetésével lépett fel, vendégként a kónyi Erkel Ferenc Kórus szerepelt Veér György karvezető irányításával. Rajtuk kívül szerepelt még a gyermekekből és fiatalokból álló Lébényi Citerazenekar is Horváth Krisztina vezetésével.

A kórusok bemutatkozása után Koháry Ferenc lelkész köszöntőjében elmondta, hogy Isten különleges adománya, hogy az ember nemcsak beszélni, hanem énekelni is tud. Ezáltal még szebben fejezheti ki érzelmeit és gondolatait, sőt Istent dicsérheti ilyen módon. Nincs is annál szebb, mint amikor valaki énekkel, vagy zenével dicséri Istent. Megköszönte a kórus esten szereplők szolgálatát, hogy ezzel is gazdagítják a reformáció hónapjának kulturális eseményeit.

Az est folyamán a kórusok gyönyörű egyházi és világi

műveket adtak elő az elmúlt századok kincseiből, de voltak újabb darabok is, köztük a mindenki által nagyon kedvelt Magyarok világhimnusa is. A gyermekek is nagy sikert arattak a többnyire népdalokból álló műsoruk előadásával.

Árva Bethlen Kata lábnyomai Móríchidán

Az internetes felületeken található híreket mindig misz-sziós lelkülettel olvasom, és saját bejegyzéseim is mindig misz-sziói lányomok! Nyitott szívvel, nagy izgalommal keresem, mivel lehetne szívtől szívig bemutatni Isten országának üzenetét?! Áldás, hogy posztmodern világunk kommunikációs eszközeivel élve is terjeszthetjük a krisztusi örömhírt. Idén augusztusban egy művészbarátom közösségi oldalán találtam rá a kiváló lehetőségre: a Reformációi Emlékbizottság szervezésében és finanszírozásával városi nagy, vagy falusi kis templomokban megelevenedhet a reformáció nagyszónya, Árva Bethlen Kata küzdelmes élettörténete.

Kocsis István kiváló történelmi drámája Kökényessy Ági színművésznő címszereplésével, Pozsgai Zsolt rendezésében, a töretlen hitű és erkölcsű, tragikus életutat bejáró asszony hitvallásán keresztül mutatja be a XVII. századi Erdély és Magyarországon nagy dilemmáját: meddig mehet el, mennyit adhat fel az ember a hitéhez való ragaszkodásában? Árva Bethlen Kata Istent vallatja saját sorsának alakulásáról. Választania kell hitbéli meggyőződése és családja, családi élete, sőt, gyermekei között.

Áldozathozatala, gyászja, fájdalmai magvetéssé lettek. Árva Bethlen Kata élete a példa arra, hogy az emberi értékek vállalása, sőt az Isten követése nemcsak hogy lehetséges egy életen át, hanem olyan megtisztulást is ad, amely életet menthet, példát nyújthat, lángra lobbanthatja a hit lángját késői utódaink szívében is.

Idén a reformáció hónapjában munkatársaimmal misszióba indultunk: három faluban plakátoltunk, minden postaládába meghívót juttatva hívogattunk felekezeti különbségtétel nélkül mindenkit, hogy minél több lelket érjen el a „házhöz jövő színház”, a felejthetetlen kulturális élmény keretein belül ősi hitvallásunk üzenete. Október 8-án a móríchidai evangélikus templomban beleléphetünk a reformáció nagyszónyának lábnyomába, hogy hitvalló szívvel lélekben felkészülhessünk a reformáció fél évezredes emlékévének átélte megünneplésére!

Összeállította: Koháry Ferenc; ferenc.kohary@lutheran.hu

Nyitottá válni a mellettünk élők iránt

Egyházmegyei napot tartottak a somogy-zalai evangélikusok 2016. október 29-én Balatonbogláron. A nap témáját Smidéliusz Zoltán missziói felelős így fogalmazta meg: „Nemzetek megújulásának szükségessége ma.” A téma komplex volta felkeltette az érdeklődést, és sokan látogattak el a boglári evangélikus templomba. A napot az egyházmegye legfiatalabb lelkész-nőjének, Koch Szilviának áhítata nyitotta, melyben felhívta a figyelmet a másik ember felé forduló nyitottság krisztusi üzenetére.

Az áhítat után László Virgil, az Evangélikus Hittudományi Egyetem tanára tartott előadást a nemzetek szerepéről az újszövetség világában. Különös volt hallani, hogy a keresztyén egyház első századaiban a Krisztushoz tartozás új távlatokkal látta el, de nem szüntette meg a nemzethez tartozás fontosságát. A keresztyének csodálatos privilégiuma, hogy egy olyan ország polgárai is lehetnek Krisztusban, mely a földi világon túl vezeti tekintetünket.

A zsidó nép, majd Pál apostol és az első keresztyén gyülekezetek életén keresztül jól láthatóvá vált, mit is jelent Isten népének lenni.

Az előadás után a Kaposvári Evangélikus Énekkar szolgálata következett, melynek címe a következő volt: „Legyetek a föld sója!”. A dallamok közben a Jelenések könyvéből megszólaló igeversek Jézus felénk szóló elvárását, feladatát hangsúlyozták.

Az ebéd után a nap további programjaként biznyságtételek hangzottak el különféle nemzetiségek előadói által.

„A megújulás szükségessége a Kárpát-medencében közöttünk élő nemzetiségek szemszögéből” című délutánon megszólalt Dr. Solt Pál, Káldi-Horváth Kálmán, Mitja Andrejek, Mezmer Ottó és Bakay Péter. Az előadók a zsidó, cigány, szlovén, német és magyar népek gondolatait hozták el a hallgatóságnak.

A különleges mondatok által az egymás elfogadása és a Krisztusban felfedezhető egység mutatkozott meg a sokféle nemzet képviselői között az evangélikus templomban.

A nap zárásaként Arató Eszter tabi lelkész-nő záró áhítata hangzott el.

Emléktábla-avatás és könyvbemutató a 100 éves gyülekezetben

Nagyszerű idő, gyönyörű emléktábla, messziről kitűnő Luther-rózsa, a 100 éves gyülekezet közössége és zengő énekszó jellemezte Kaposvár utcáit szeptember második hetében. A 100 éves Kaposvári Evangélikus Egyházközség ünnepi évének újabb jelentős programjaként ugyanis egy emléktábla felállítására került sor azon az épületen, ahol több mint egy évtizedig tartották istentiszteleteiket az akkor még templom nélkül létező evangélikusok.

A táblán az evangélikusok jelképe kapott helyet, amely a megyeszékhely első köztéri Luther-rózsája lett. Az ünnep perceiben beszédet mondott dr. Sütő Zoltán felügyelő, aki a 100 éves kaposvári közösség nehéz múltjára és Isten megtartó erejére hívta fel a figyelmet, valamint köszönt mondott Gelencsér Attila országgyűlési képviselő, aki az evangélikus közösségek fontosságáról, nemzetet formáló jelentőségéről beszélt a megjelent ünneplőknek. Az ünneplő közösség az avatás után énekszóval indult a kaposvári evangélikus templom felé. A Kossuth utcán végigvonuló evangélikus énekeket éneklő tömeg igazi látványosság volt a korán ébredő kaposváriaknak.

Az ünnepi év következő eseményeként október 30-án egy jubileumi könyv kiadására került sor, melyben a gyülekezet története mellett a Kaposváron szolgáló lelkészek prédikációja, valamint a gyülekezet tagjainak személyes történetei is helyet kaptak. A közel 200 oldalas színvonalas kiadvány megvásárolható a Kaposvári Lelkeszi Hivatalban, valamint interneten az alábbi e-mail címen: kaposvar@lutheran.hu.

Összeállította:
Pongrácz Máté; mate.pongracz@lutheran.hu

Egy család tagjaiként

Szép kezdeményezés indult el Farádon. 2012 júniusában a gyülekezetet akkor pásztoroló lelkész, Gombor Krisztián vezetésével, amikor első ízben került megrendezésre az egyházközség családi napja. Úgy tűnt, hogy mindez a gyülekezetnek olyan igényére tapintott rá, ami ott élhetett a lelkekben, az eredményt látva, megta-
pasztalva pedig azóta sem vészett ki belőle. Így 2016-ban sem volt kérdés, hogy újra megrendezésre kerüljön. Sok szervezés, látható és láthatatlan segítő kezek hárítottak el minden akadályt az esemény útjából, így került sor szeptember 17-én immár negyedik alkalommal a Farádi Evangélikus Egyházközség családi napjára. A rendezvény a hagyomány szerint két, egymást erősítő részből állt. A templomban lelki táplálékot kaphattunk mindnyájan. Elsőként Blatniczky János beledi lelkész vezetésével az ottani ifjúsági énekkarral együtt járhatták végig a hit útját a jelenlévők. Az ifjú hangok után a farádi Hársfavirág Nyugdíjas Klub énekkarának műsora fogta keretbe Mesterházy Balázsnak, a Soproni Evangélikus Egyházmegye esperesének előadását indiai misz-sziós tapasztalatairól és arról, hogy mit jelent vállalni a keresztyén hitet, a Krisztushoz való ragaszkodást egy másik kultúrkörben. A templomi alkalom után a gyerekeket játszóház, a felnőtteket terített asztal és baráti beszélgetés várta. Az együtt töltött, emlékezetes délután minden jelenlévő lelki meggazdagodását szolgálta.

A megújulás lendülete fotókon

Photo: Bakki Zsolt

Szőllősiné Haller Orsolya (Mezőtúr): Gyermeki ima

REB-16 FOTO Portré, eseményfotók kategória 2. díj

Első hallásra nehéz, sőt talán egyenesen lehetetlen feladatnak hangzik az, hogy fényképeken próbáljuk megjeleníteni a reformáció lényegét. Többeknek azonban ez is sikerült. A kormány által felállított Reformáció Emlékbizottság fotópályázatára érkezett művekből Eifert János fotóművész állította össze azt a vándorkiállítást, amely első alkalommal Sopronban volt megtekinthető. Az október 19-ei megnyitón dr. Fodor Tamás polgármester és dr. Hafenscher Károly miniszteri biztos, evangélikus lelkész mondott beszédet, a kiállítást gondozó Eifert János pedig tárlatvezetést tartott. Az érdeklődőket szemmel láthatóan megérintették a különleges, a hit titkát és erejét közvetítő alkotások.

Összeállította:
Tubán József;
tubanjoszi@freemail.hu

Őrimagyarósdai találkozások

Az idei évben október 9-én tartotta az Őrimagyarósdai Evangélikus Egyházközség hagyományos jubiláns konfirmandus találkozóját, a Találkozás Napját.

A szép őszi vasárnapon megtelt a templom jubiláló konfirmandusokkal, vendégekkel, családtagokkal és a gyülekezet tagjaival.

Az ünnep személyességét és őszinte, biznyságtévő hangvételét a meghívott igehirdető, Bozorády Zoltán megérintő

szavai alapozták meg. Bozorády Zoltán, aki feleségével 38 esztendővel ezelőtt szolgált a gyülekezetben, felidézte régi emlékeit, melyek sokak szemébe könnyeket csaltak, intő és bátorító szavai pedig szíven találták a jelenlévőket.

A konfirmációjuk kerek évfordulóját ünneplők csoportjait a gyülekezet másik két korábbi lelkésze, Rác Miklós és Farkas Sándor áldotta meg.

Az ünnep minden pillanata azt bizonyította, hogy a folytonosság nem

szakadt meg: a gyülekezet egykori és mai lelkészei együtt szolgáltak, a 70 évvel ezelőtti konfirmáltak mellett ott ültek a 10 évvel ezelőtti konfirmációjukért hálát adók. A felnőtt gyülekezeti tagok köszöntőit a hittanosok éneke követte.

Hálás szívvel vonult át istentisztelet után a gyülekezet a falu kultúrházába, ahol terített asztalok mellett, estébe nyúló beszélgetésekkel folytatódott a közös ünneplés.

Szentgotthárdi ünnep

A Szentgotthárdi Evangélikus Egyházközség november 13-án hálaadó, ünnepi istentiszteleten köszöntö meg – mindenekelőtt az Úr Istennek – hogy gyülekezeti házuk nem egy tekintetben megújulhatott.

Gyülekezeti termükben teljes nyílászáró cserére kerülhetett sor az Egyházmegye támogatásának köszönhetően; a volt iroda helyisége pedig garzonlakássá lett átalakítva. Ez utóbbi beruházást az Egyházkerület és az Egyházmegye is támogatta. Természetesen a helybéli segítség sem maradt el, hiszen a város és a gyülekezet is anyagiakkal illetve társadalmi munkával sokat tett azért, hogy a tervek ilyen gyorsan megvalósulhassanak.

Reménység szerint az Egyházközség anyagi helyzete, fenntartása így egy kicsit könnyebbé válik.

Kollerné Loós Zsuzsanna

Összeállította: Kőrösi Krisztina; krisztina.korosi@lutheran.hu

Huszonöt éve a veszprémi gyülekezetben

A veszprémi gyülekezet hálaadó ünnepi istentiszteleten köszöntötte a huszonöt éve ott szolgáló lelkészeit, Isó Dorottyt és Isó Zoltán.

A lelkészpár 1990-ben végezte el a teológiát, majd egy évig szolgált Vas megyei településeken. Ezután Isó Dorottyt és Isó Zoltánt a veszprémi gyülekezet hívta meg lelkészeiknek. Az évfordulón a hívek a Veszprém, Balatonalmádi, Balatonfűzfő és további tizenkét település evangélikus közösségeiben végzett szolgálatukért adtak hálát. Ittész János ny. püspök igehirdetésében kiemelte: nem magától értetődő, hogy hangzik az evangélium üzenete, ez Isten csodája! Isten gondoskodik arról, hogy legyenek elhívott szolgálói. Az embereket kereső evangélium az igehirdetésen, az igehirdetőkön keresztül ér célba. A liturgiában püspök úr mellett Hafenschér Károly, az Ordass Lajos Oktatási Központ igazgatója vett részt.

A lelkészeket egyházi vezetők köszöntötték: Mészáros Tamás, az egyházkerület felügyelője, Márfi Gyula római katolikus érsek és Steinbach József református püspök. Porga Gyula polgármester pedig Pro Meritis-díjat adományozott a lelkészpárnak.

Balla Emőke

Missziói nap Csikvándon

A Veszprémi Evangélikus Egyházmegye idei missziói napját Csikvándon tartotta október 22-én. A program a templomban Tamás-misével kezdődött, amelyen ígét hirdetett Menyessé Uram Zsuzsanna gyórsági lelkész. Majd a résztvevők átvonultak a falu kastélyának pincerendszerében kialakított dísztermébe, ahol a helyiek vendégszeretetét élvezve fogyasztották el az ebédet. Ezután Garádi Péter, a budaörsi gyülekezet volt felügyelője tartott előadást „Hogyan lehet vonzó a kereszténységünk?” címmel.” A családi találkozó Isó Dorottya espereshelyettes úti áldásával ért véget.

(Menyes Gyula)

Egyház és kultúra

A Rákóczi Szövetség pápai helyi szervezete kulturális egyesület, amely minden magyar hagyományt ápol. A nagy fejedelem hívó keresztény volt, szabadságharca alatt példaértékű volt a felekezetek békéje. A pápai tagozat ezzel összhangban időnként spontán ökumenikus közösséggé formálódik honismereti kirándulásain.

Az idei több napos utazáson Békésben jártunk. Többek között evangélikus templomokban is, hiszen aki meg akarja ismerni ennek a megyének a múltját, annak a török hódoltság utáni betelepítések kapcsán az egyháznak kell tájékozódnia. Tótkomlóson Szpisák Attila, Békéscsabán Nagy Zoltán, Orosházán Ördög Endre lelkész fogadott bennünket. Az utóbbi két lekipásztor kedves régi ismerősünk volt, korábban Veszprém megyében szolgáltak.

A dunántúli látogató számára nagy meglepetést okozott, milyen érdekes történelmi kapcsolat van szülőföldünk és Békés között. Az orosházi gyülekezet ősei a Tolna megyei Zombáról vándoroltak be a 18. század első felében. A magukkal hozott zombai harangot nagy becsben tartják, a templomban őrzik. Annak idején azért kerestek új hazát, mert ismét üldöztetés várt volna rájuk, míg Békésben a protestánsokat is befogadták. Érdekes azonban, hogy a Zombára települők korábban szintén üldözött protestánsként érkeztek, mégpedig az Észak-Dunántúl falvaiból, többek között Veszprém megyéből is. Mindezt a helyneveket kutató tudományos munkákból tudhatjuk. Orosháza a sok szlovák település mellett magyar gyökerű ösöket mondhat magáénak. Így hát aki ide látogat, saját szülőfaluja nevével is találkozhat a családnevekben.

A kirándulók nagy érdeklődéssel fogadták a templomok, gyülekezetek, települések múltjáról, jelenéről szóló személyes hangú beszámolókat; szívesen énekeltek együtt a helyiekkel, és hallgatták az orgonaszót. E kirándulás jól bizonyítja, hogy nemzeti történelemről nem beszélhetünk egyháztörténet nélkül.

Goór Judit

Összeállította: Weltler Gábor; gabor.weltler@lutheran.hu

Az evangélikus média különböző területeinek vezetőit kérdeztük a reformáció 500. évfordulójával kapcsolatban:

1. *Milyen formai, megjelenésbeli újdonságokkal, hangsúlyokkal készül orgánuma az 500. reformációi évfordulóra?*
2. *Hogyan tartja fontosnak megjeleníteni orgánuma a lutheri reformáció múltban és jelenben megmutatkozó fontosságát és hatását? Mennyire evangélikus és mennyire protestáns ünnep?*
3. *Mi a véleménye az évfordulóról?*

T. Pintér Károly, az Evangélikus Élet főszerkesztője

1. A lutheránusok egyetlen magyar nyelvű hetilapja, a 81. évfolyamát jegyző Evangélikus Élet történetében már a 2016. esztendő is mérföldkőnek tekinthető, hiszen a korábban A/3-as formátumban kiadott orgánum idén kettős profillal jelenik meg: egyik héten négyoldalas hírlevélként (Krónika), a páratlan hetekben pedig 40 oldalas magazinként. Ma már talán kimondható, hogy míg a magazin alapvetően kedvező fogadtatásra talált az olvasók körében, addig a Krónika megítélése inkább negatív. Tekintettel arra, hogy e kétségkívül kockázatos, ám részben igazoltnak bizonyult profilváltást elsősorban egyházvezetői szándék szorgalmazta, a szerkesztőnek vélhetően ezután sem lesz érdemi befolyása az esetleges további „profilitisztítás” formai paramétereinek meghatározására. Ismeretes, hogy egyházunkban a médiamunka immár „integrált szerkesztőségben”, az Evangélikus Információs Szolgálat (EISZ) keretében zajlik, alapkérdésekben pedig a sajtóbizottság, illetőleg a médiáért felelős püspök hivatott állást foglalni, közvetíteni a legfelsőbb egyházi testületek felé. Szerkesztőségünk ugyanakkor igyekszik a mindenkori adottságok közepette is karakteres, tartalmában Krisztus mellett elkötelezett, szakmailag is színvonalas lutheránus lapot készíteni.

2. Erre az összetett kérdésre már választ kellett, hogy adjanak az EvÉlet idei lapszámai, a „reformáció hónapjában” megjelentek mindenképp. Miután a Krónika – alcímének megfelelően – az egyházunkhoz kötődők tájékoztatására szolgáló hírlevél, a „hogyan mikéntje” jelenleg csak a magazin esetében elemezhető. Túl a műfaji és a tartalmi arányok megtalálásán, a feladat valóban az, hogy öt évszázados örökségünk újrafelfedeztetése mellett, mintegy azzal párhuzamosan tudjunk „bizonyítékokat nyújtani” arra, hogy a reformáció igazából máig élő és ható folyamatként értékelendő. Ilyesformán viszont azt a kérdést, hogy a lutheri reformáció mennyire evangélikus és mennyire protestáns ünnep, nem igazán tudom értelmezni. Szeretném hinni, hogy: ökumenikus.

3. Az Evangélikus Élet szerkesztőjeként a reformációi emlékv számomra elsősorban: feladat. Extra figyelmet, körültekintést igénylő feladat. Szerencsére egyre inkább tudok – és kívánok is – támaszkodni az EISZ kötelékébe került új munkatársakra. Már csak azért is, mert nemcsak alulról, az ifjabb korosztályok részéről, de „felülről” is érzékelhetően szaporodnak az elvárások. Amióta több a blogíró, mint az újságolvasó, a médiához is kezdenek annyian érteni, mint a focihoz... A Luther Kiadó igazgatója legalább őszintén nekem szegezte a sokakat foglalkoztató kérdést: el tudnék-e képzelni olyan hetilapot, amely garantáltan növelné az előfizetők számát. Először elképzeltem egy, a lap mögött hatékony PR-munkával álló kiadót, aztán rájöttem, hogy ennek hiányában sem kivitelezhetetlen a dolog. Csakhogy annak az EvÉletnek az alcímében az szerepelne, hogy „egyházkritikai hetilap”. Megjegyzem, egy ilyen újság talán méltó is lenne az emlékvéhez...

De hogy egészen személyes legyek, engem az emlékv a megtérésemre emlékeztet. Arra, hogy milyen elementáris hatással volt rám Krisztus megtartó kegyelmének felismerése. És igen, „bónusz ajándéknak” tekintettem, hogy ráadásul evangélikusnak is vallhatom magam. Mert az én jó humorú Luther Mártonom – számomra – hitelesen példázza, hogy minden emberi gyengeség, minden bűn, minden megpróbáltatás és kudarc el- lenére is lehet derűsnek maradvá kapaszkodni Krisztusba. Engem ugyan mindenféle kampány, stratégia, akció hallatán kiráz a hideg, de belátom, hogy ezek valamire persze mindig alkalmasak. S ha az emlékv apropóján nagyobb (köz)figyelmet kaphat a reformátóri üzenet, akkor ez most egy nagyszerű alkalom.

Horváth-Bolla Zsuzsanna evangelikus.hu – honlap főszerkesztő,

1. Az evangelikus.hu 2008-as indulása óta folyamatosan, időről időre megújul, ami elvárás is egy korszerű internetes laptól. 2015 tavaszán, másfél évvel ezelőtt, az Evangélikus Információs Szolgálat (EISZ) megalakulása után a honlap volt az első evangélikus médiumaink közül, ami látványos változáson ment keresztül: akkor tértünk át a reszponzív üzemmódra, ami azt jelenti, hogy most már nemcsak számítógépen, hanem táblagépeken és mobiltelefonokon is kényelmesen olvasható honlapunk. Akkor megújult a felület külső és tartalmi megjelenése is.

Az idei évben a képgalériánk megújítása volt soron. De ezek mellett a szemmel is látható újítások mellett a háttérben technikailag is folyamatosan fejlesztjük az oldalt rendszergazdánk, Bogdányi Gábor segítségével.

Az Evangélikus Élet magazin és a Krónika bevezetése után, majd most az Evangélikus Félóra rádióműsor megújulása után - a tervek szerint - idén októberben ismét át fogjuk gondolni a honlapot, és megnézzük, melyek azok a területek, amelyeket át kell strukturálnunk, másképp kell megjelenítenünk.

Hangsúlyozni kell azonban azt is, hogy a változtatás mindig anyagi kérdés is egyben. A honlap működését, dizájnját, struktúráját eddig igyekeztünk kevés ráfordítással elérhető, szabad felhasználású szoftverekkel, kisebb

grafikai beavatkozásokkal megoldani.

Az oldal alapvetően integratív jellegű, azaz a saját tartalmak mellett igyekszünk többi evangélikus médiumunk anyagát is reprezentálni. Megjelennek az Evangélikus Élet, a KötőSzó blog cikkei és a rádió- és tévéműsorok linkjei, valamint a Híd magazin, a Credo, sőt a Dunántúli Harangszó is kapott egy-egy részt.

2. Az evangelikus.hu oldala mellett a reformacio500.hu oldal – az egyházunk által létrehozott Reformációi Emlékbizottság hivatalos oldala – is az én szerkesztésemben működik, elindulása, azaz 2010 óta. A jövő évben ezen az oldalon az ünnepre való tekintettel bővebb tartalmak fognak megjelenni, akár napi szinten is, de ahogyan most is, úgy a jövőben is az evangelikus.hu-val is szoros összeköttetésben.

Ezen az oldalon már most rengeteg információt lehet megtalálni a reformáció jubileumára való készülésről.

A friss hazai és külföldi hírek mellett számos programajánlót, interjút, véleményt is találunk, de fent vannak olyan tanulmányok is, amelyek a reformáció ünnepére való készülés jegyében, a tematikus éveknek megfelelően egy-egy témát dolgoznak fel. Idén például sok cikk a „Reformáció és nemzet – SOK nyelv, EGYház” mottó jegyében íródott.

3. Remélem, hogy a reformációról való ökumenikus megemlékezés előtt semmiféle akadály nem lesz. A 21. században ugyanis egy ilyen alkalmat nem lehet egyetlen egyháznak kisajátítania, még ha az alapvetően a lutheri gyökerekre is vezethető vissza. Nagy várakozással tekintek a pápa idén, a reformáció ünnepén Lundba tervezett látogatására és a Lutheránus Világszövetséggel való közös megemlékezésére.

Hazánkban különösen is fontos a kormány által létrehozott emlékbizottság működése, amely az összes protestáns közösséggel, egyházzal együttműködve fejti ki tevékenységét. Biztosítéka a szakmai munkának dr. Hafenschner Károly miniszteri biztos, zsinatunk lelkes elnökének jelenléte.

Mindemellett remélem azt is, hogy a Magyarországi Evangélikus Egyház üzenete, több éve tartó előkészületei sem sikkadnak majd el. Igen fontosnak tartom a Luther-kötetek kiadását, a folyamatos digitalizálási munkát (medit.lutheran.hu) és a megjelenő Luther rajzfilmet is – hogy csak a szubjektíven megítélt legfontosabb eredményeket emeljem ki –, melyek évtizedekre menően fejthetik ki hatásukat egyházunkban.

Stifner-Kóháti Dorottya, az Erős vár a mi Istenünk! rádióműsor szerkesztője

1. Ahogyan személyes életünkben, úgy hivatásunkban is „kötelező” feladatunk és lehetőségünk időről időre megreformálni a régít, friss szemmel nézni önmagunkra, munkánkra, rutinjainkra. Október 3-ától, a reformáció hónapjától megújultunk, frissebb, mozgalmasabb szerkezettel, új rovatokkal, reformációi sorozatokkal, stúdióbeszélgetős felkonferálásokkal készítjük a műsort. „Hallhatóan evangélikus” adást szerkesztünk (lásd az Evangélikus Élet október 2-i számát). Igazgatónk, Illisz László, ahogy a többi médium esetében, úgy hozzánk is friss levegőt hozott – napi valóság számunkra a reformálódó evangélikus félóra. Sokat elemezzük, igazi műhelymunkát végzünk. Új műsorvezető-társam, Hajdú Tibor tapasztalt rádiós, igazán otthon van a mikrofon mögött, és egyházunk diakóniai munkaágában dolgozva első kézből hoz fontos információkat. Egyre több helyről kapunk vendéganyagokat, így Szombathelytől Nyíregyházáig profi rádiós kollégáink tudósítanak majd a helyi eseményekről.

2. A vallási félórak hallgatói között minden felekezeti tagjai megtalálhatók, de érdeklődő, egyházhoz nem kötődő, ám nyitott lelkű, jó szóra szomjazó emberek is. Nehéz, de tekintettel kell lenni arra, hogy egyházilag képzett, és rólunk esetleg csak felületes ismerettel rendelkező hallgatónak is érthető, élvezhető, színes, a figyelmét megtartó

adást szerkesszünk. Gyökereinket őrizve, identitásunkat erősítve, de a nem evangélikus hallgatók számára is vonzóan, érdekesen bemutatni egyházunkat, az alapokat mai nyelven, az apró, talán korábban nem ismert részletekre felfigyelve átadni izgalmas feladat. Szeretnénk bemutatni egyházunk értékeit, ehhez kiváló szakértők, lelkészek, teológiai tanárok, egyházzenészek, pedagógusok, stb. felkérése folyamatosan történik, ahogy formálódnak az egyes műsorok. Egy év alatt 26 félóránk van, ez lehetőséget ad arra, hogy végigvegyük a legfontosabb egyháztörténeti eseményeket csakúgy, mint megismerkedjünk reformátorainkkal, és persze hogy maga Luther is „megszóljon”. A „leglutheribb” – ez lelkészként meggyőződése – akkor lesz a félóra, ha minden adásunkban olyan igei útravalót, lelkési szavakat vagy laikus bizonyoságtételt kaphatunk, amely műsorunk címét bontja ki, más-más módon, de ugyanerről: erős vár a mi Istenünk!

3. Anyai ágon nyíregyházi evangélikus vagyok, számomra ez meghatározó. Nem is lehetnék más, s teológiai éveim alatt csak megerősödtem ebben a tudatban. Hívó létem kerete, amelyért hálás vagyok Istennek: egy ajándék, amelyért nem tettem semmit, születéssel együtt kaptam. De tény, hogy felnőtt koromban kezdtem el igazán érteni és értékelni, hogy „ágostai hitvallású evangélikus” vagyok. Ez - amint a lutheránus elnevezés is - mindig örömmel és büszkeséggel tölt el. Olyan egyháznak lehetek a tagja, amely egyszerre hordoz nemes, 500 éves tradíciókat, állítja elénk példamutató, Krisztust követő emberek sokaságát, ugyanakkor egyszerre élő, eleven, mai, mozgalmas, amelyben otthon vagyunk, van teendők, vannak társaink, amelyben - élünk bárhol a világon (hiszen mintegy 70 millió evangélikus van világszere) - „egy nyelvet beszélünk”. Fontosnak tartom az ünneplést, a hálaadást az elmúlt 500 évért. Mindenekelőtt ISTENTiszteletnek kell lennie, hiszen Őt magasztaljuk azért, hogy megannyi megpróbáltatás, üldözés, nehézség közepette megőrizte, megtartotta népét. Egyedül Istené a dicsőség, hogy mi, mai magyar evangélikusok most ünnepelhetünk! A másik gondolatom pedig, hogy nem jó, ha elvakítanak a fényes események, a nagy fogadások, a milliányi program és látványosság, ha elborítanak a Luther-szuvenírek (ezekről már egy ideje sajtónk is cikkezik), és a tárgyak, a „dolgok” elfedik előlünk a lényegét. Mi a lényeg? Mit tett Luther? Mit tegyünk mi? Vegyük le a polcra a Bibliát, lapozzuk fel, és olvassuk, nap mint nap. (Hálát adva, hogy a reformáció óta ki-ki anyanyelvén teheti...) Olvassuk sokat, és imádkozzunk, hogy szívünkben Isten Szentlelke által váljon élővé az ihletett ige. Egyedül Krisztus, a kegyelem, a hit, az Írás. Nincs más, nem kell más! Erre kell igazán, igaz figyelemmel és friss szemmel, befogadó lélekkel ráfigyelni. Legyünk hallhatóan és láthatóan evangélikusok, akik szeretik és tisztelik Luthert, megismerik (vagy újra felfedezik) írásait, de nem őt követik, hanem akit reformátorunk élete minden napján keresett, hirdetett, szolgált: Krisztust! Hiszem, hogy az ünnepi évem akkor lesz jó, ha átélem evangélikus testvérek közösségében, hogy Jézus Krisztus megváltott gyermeke vagyok, aki olyan végtelenül szerencsés, hogy ebben az egyházban élhet. Ha Isten megadja, akkor olyan hitbeli megerősődéssel, olyan szép élményekkel gazdagodhatom, amellyel az 501. évnek is lendülettel, lutheri derűvel vághatok neki.

Fotók: Kiss Tamás

Összeállította: Koczor György, gyorgy.koczor@lutheran.hu

A megújulás lendülete

Hafenscher Károly miniszteri biztos a reformációról, az emlékév programjairól

Révfülp – Az egész világnak megújulásra van szüksége, mondta Hafenscher Károly evangélikus lelkész, a Reformáció Emlékbizottság munkáját segítő miniszteri biztos, akit az 500. évforduló előtt egy évvel kezdődő Reformáció Emlékvévi kapcsán kérdeztünk.

*** Mit jelent a reformáció számunkra?**

* Október 31. az egyházi évben különleges nap. Minden más ünnep a bibliai korokig nyúlik, ez viszont nem 2000 évre vagy nagyobb múltra tekint vissza, hanem egy 500 éves eseményre mutat. Isten keze nyomát éljük meg az eseményben. Nem csak visszagondolunk – noha a 95. évforduló jól látható „médiatesemény” volt 1517-ben –, hanem megjelenítünk: jelen valót tesszük azt, ami volt, Istennek megújító szeretetét, kegyelmét, irgalmát. Az élethez hozzátartozik a megújulás, ezt végigkísérhetjük a történelemben, az egyháztörténelemben. Ma az egész világnak, Európának, Magyarországnak is megújulásra van szüksége.

*** A reformáció csak az evangélikusok ünnepe?**

* Az evangélikusság kötődik a legjobban hozzá. A dátum okán természetesen elsősorban evangélikus ünnep. Bár Luther nem szerette volna, ha ez így történik, bennünket mégis lutheránusoknak hívnak. Csatlakozik a többi protestáns egyház is; Magyarországon speciális a helyzet, a protestantizmuson belül református többség van. Fáj a széttagozottságunk, a 20. századot jellemző ökumené folyamata visszafordíthatatlan. Egy egyház vagyunk, meg kell találnunk a közös pontokat, nem feladva a magunk arcát. Fontos, hogy miközben ökumenét építünk, a saját identitásunkban erősödjünk meg. Evangélikusként akkor tudunk az ökumenében részt venni, ha a saját hitvallásunkban, Istenhez lutheri módon való kapcsolódásunkban megerősödünk. Fontos azonban kimondanunk: semmi összeolvadásról, fúzióról nincs szó.

*** Az évforduló jelentőségét mutatja, hogy a kormány 2014 januárjában emlékbizottságot hozott létre?**

* Az evangélikus és református egyház vezetői fordultak a kormányhoz azzal, hogy jó lenne ezt az ünnepet szélesebb körűvé tenni. A kormány létrehozott egy 18 tagú emlékbizottságot, engem miniszteri biztostként bíztak meg a koordinálásával. Mind a két egyháznak van reformációi emlékbizottsága, melyek az evangélikus és a református egyházon belüli készülődést, rendezvényeket szervezik. A kormányzati Reformáció Emlékbizottság azt a célt tűzte ki, hogy – azon kívül, hogy segíti és koordinálja az egyházi munkákat – megpróbálja a széles társadalom, az egyház falain túl élők számára elmondani, mit jelent a reformáció, milyen értékeket hozunk magunkkal.

*** Melyek az elmúlt két és fél év eredményei?**

* A legfontosabb az, hogy témává lett a reformáció. A Kárpát-medencében több mint 550 programot szerveztünk: kulturális rendezvényeket, beszélgetéseket, konferenciákat. Zenei hitvallás címen három sorozatot indítottunk, a falujáró színház programmal kis falvakba szeretnénk eljutni, megszólaltatni protestáns értékeket a színjátszás segítségével. A tudományos programjaink közül a legnagyobb az országos levéltár kutatása, voltak iskolai vetélkedőink, lesz egy országos műveltségi versenyünk. Lesznek megaprodukciónk, például Handel Messiásának rock változata, a Zeneakadémia zenészeivel, kórusával, Karácsony Jánossal, Horváth Charlie-val, Malek Andreával. Elindul a Reformáció busz, vándorkiállítás visz kis falvakba. Fontos számunkra a vidék Magyarországa, az, hogy ne csak Budapesten történjenek az események, annak ellenére, hogy a nyitó rendezvény 2017. január 6-án a Művészetek Palotájában lesz, és a reformációi ünnep október 31-én a Papp László Sportaréna-ban. A Magyar Nemzeti Múzeumban áprilisban kiállítás nyílik, a Parlamentben tudományos ülés lesz, a két egyháznak közös zsinata, le tudunk ülni egy asztalhoz együtt gondolkodni. Augusztusban Wittenbergben magyar napokat szerveznek, kölcsönadjuk Németországnak a Luther végrendeletet, ami a Magyarországi Evangélikus Egyház tulajdona. Az összefogás, a közösségépítés fontos üzenete a reformációnak, ahogyan egymás elfogadása, komolyan vétele, a felszabadult gondolkodásmód: szabadok vagyunk, de nem valamitől, hanem valamire.

*** Szeretnénk kifelé nyitni, sokakat elérni az üzenettel?**

* Megpróbáljuk olyan helyekre elvinni a programokat, amelyek a templom falain kívüliséget mutatják. Megjelennek a hirdetések a médiumokban, nemcsak a közmédiában, internetes felületen. Van két „médiagyökertűnk”, Gundel Takács Gábor és Bényi Ildikó. Lesznek ismertető programok, napi meditációk, gondolatébresztők, melyekkel a szélesebb közösséghez próbálunk eljutni.

*** Most kezdődik az emlékvévi, de a megnyitó csak vízkeztető lesz.**

* Mögöttünk van egy másik jelentős emlékvévi, a Szent Márton év, a kettő valahol összeér. A két mottó – amit a Szent Márton év felvállalt, a „Felemelő szeretet” és a mi mottónk, a „Megújulás lendülete” – egymást kiegészítik. Volt néhány közös program, közös lelkigyakorlat, konferencia. Párbeszédre, együttgondolkodásra, összekapaszkodásra is szükség van ebben a szétesett világban.

*** De a párbeszéd közben első a saját önazonosságunk?**

* Ha a gyökereinket, ahonnan az életető erő jön, komolyan vesszük, ki-ki megerősödik a magáiban, akkor lesz gyümölcsöző az életünk, kapcsolatunk, együttműködésünk és a jövőnk. Mert Európa jövőjében ez a kulcskérdés: Európa, Magyarország, az egyházak újra felfedezik-e, újraélik-e identitásukat. Az evangélikusság számára nagy lehetőség nem azt nézni, hogyan határolódunk el, hanem az, hogyan lehet megerősödni. És ez nem pénzkérdés, szervezeti kérdés, hanem a legkisebb sejtnek, a gyülekezetek alapkérdése.

Balla Emőke

A sárvári templom restaurátora

tudományokra szükség van, a restaurátor a műtárgy anyagával foglalkozik). Ötéves volt a főiskolai képzés, egy évben négy hallgatót vettek fel, ma sem egyszerű a pályát kezdő kollégák élete.

– A felvételi követelményekben erőteljesek a képzőművészeti követelmények. Biztos szinten kell tudni rajzolni, festeni, mintázni. A művészeti alapképzésre épül az elméleti képzés, aminek jelentős része természettudományos jellegű, majd jön a gyakorlati restaurátorki munka a felsőbb évfolyamokban. Különösen megragadtak a falkép technikák; szerencse is kellett ahhoz, hogy közvetlenül a diploma megszerzése után bekerültem olyan csapatba, csapatokba, melyekben nagy falkép-restaurálási munkákhoz jutottam. A szombathelyi székesegyház mennyezetének restaurálásával kezdődött.

Szombathelyen él, Budapesten tanít, a sárvári templomot restaurálta. Arckép rovatunkban Heitler Andrást mutatjuk be.

Heitler András Pápan született, a Petőfi Gimnáziumban érettségizett. Édesapja – Heitler László – rajztanár, festő, művészetről író ember volt. Máiig meglévő tartalék, támasz számára, hogy gyerekkora óta látta, édesapja miként fest, miként készül egy kép. Édesapja nem erőltette a képzőművészeti pályát, harmadikos gimnazista korában mégis ő ajánlotta fiának, próbálja meg a restaurátor szakot. A Képzőművészeti Főiskolára többszöri próbálkozás után vették fel, a szombathelyi főiskola rajztörténelem szakára elsőre. Édesapja jó barátja volt Marosfalvi Antal, a Szombathelyi Képtár restaurátora, a szakma alapjait nála sajátította el.

Heitler András a főiskolával párhuzamosan kezdett dolgozni a Szombathelyi Képtárban segédrestaurátorként, ez jó gyakorlati alapot biztosított a főiskolához. Ahogy meséli, mindig érdekelte a történelem, a humán tudományok; egy restaurátornak a képzőművészeti alapképzettség mellett történelmi ismeretekkel is rendelkeznie kell (hiszen a tárgyaknak történeti múltjuk van), a természettudományokba is otthonosan kell mozogni (anyag-

gyakorlati oktatásába szállt be egykori tanára mellé tanársegédnek. 2013-ban szerezte meg a doktori fokozatot, 2014-ben már adjunktusként elvállalta a Restaurátor Tanszék vezetését. A hét első felét Budapesten, a második Szombathelyen tölti. Nagy családja, három gyereke van: Anna 13 éves, az ikrek, Dávid és Janka 11 évesek, felesége, Németh Gabriella pedagógus, a művészeti szakközépiskolában tanít.

Heitler Andrásnak apai ágon katolikus felmenői voltak, anyai ágon viszont evangélikus. Ő és bátyja gyerekkori neveltetésében az anyai nagymamának nagy szerepe volt, aki a gecsei evangélikus lelkész lánya volt. A nagymama testvére a mosonmagyaróvári lelkészhez, a Heitler fiúk későbbi kereszttájjához ment hozzá. Keresztzüleitől gyakran hallotta, hogy az evangélikusságot őrizték meg, ez a biztatás is szerepet játszott abban, hogy ha már felnőtt fejjel is, de 30 évesen Szombathelyen konfirmált, s bekapcsolódott a gyülekezet életébe. Mint mondja, sokkal többet és még tevékenyebben szeretne jelen lenni, de megnövekedett budapesti munkája miatt nem tud. A gyerekek a Reményik Sándor Evangélikus Iskolába járnak, velük ő is gyakrabban vesz részt iskolai programokon, gyülekezeti alkalmakon.

Dolgozott a szombathelyi evangélikus templom oltárképén, vezető restaurátora volt a sárvári templom munkálatainak. Ez utóbbi feladattal 2008-ban keresték őt meg. Csak jóval később lehetett elkezdeni a munkát – a templom falainak szigetelése, a falak száradása miatt. 2016-ra sikerült forrást találni a felújításhoz, a munka 2016 telén indult. A templom belsejét egy 1956-ban készült díszítőfestés határozta meg, az orgonakarzatot két oldalsó szárnyal egészítették ki. A 19. században más-hogy nézett ki a templom, a cél ennek a visszaállítása, az 1880-as évekbeli állapot rekonstrukciója volt. Egy archív fénykép és a megmaradt eredeti részek alapján készült el a rekonstrukció, ami közelít az eredetihez, hiteles. A munka nyáron befejeződött be, csak kisebb utómunkák vannak hátra.

Balla Emőke

Testvéri kapcsolatban

2014. február 16-án, Győrben testvérkerületi megállapodás született a Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület és a finnországi Mikkeli Egyházkerület között.

Az egyezség szerint a testvér-egyházkerületi kapcsolat alapja a Krisztus-hit, a lutheri örökség és a testvéri viszony ápolása. A két egyházkerület szeretné, ha ezt a közösséget az élet különböző területein megélhetnék egymással: imádságban, az információk és a lelkeszi tapasztalatok megosztásában, valamint a munkatársképzésben is. A kapcsolatépítés, a látogatások, az ifjúsági munka, az iskolai, valamint a zenei élet területén kölcsönösen tanulhatnak egymástól. A szerződés négy évre szól.

A két egyházkerület lelkeszi vezetőit, Seppo Häkkinen és Szemerei János püspököket kértük, értékeljék a megállapodás megkötése óta eltelt időszakot a következő kérdések mentén:

1. Melyek ma a legfontosabb témák és kérdések az Ön egyházkerületében?

2. Hogyan értékeli a Nyugati (Dunántúli) és a Mikkeli Egyházkerület közötti testvérkapcsolat eddig eltelt időszakát?

3. Melyek azok a területek, ahol a magyar és a finn lelkeszek meríthetnek egymás tapasztalataiból?

Seppo Häkkinen püspök:

1. A Mikkeli Egyházkerület lélekszáma már egy jó ideje csökkenő tendenciát mutat. Ennek több oka is van. Gyülekezeteink korfája miatt több a temetésünk, mint a keresztelésünk. Egyházkerületünk területén nincsenek igazán nagy városok, így a fiatalok nagy számban költöznek el a nagyobb városokba, s ezzel együtt kevesebb számban költöznek az egyházkerület területére. Az egyházból kilépők száma is valamelyest nagyobb, mint a betérőké.

Gyülekezeteink lélekszámának csökkenése szolgálati lehetőségeinkre és a gazdálkodásra is hatással van természetesen. Ugyanakkor hangsúlyozni szoktam, hogy nincs okunk a kétségbeesésre, hiszen gyülekezeteinknek továbbra is jó lehetőségeik vannak küldetésünk teljesítésére. Egyik oldalról fontos kimondanunk az igazságot, de vigyáznunk kell, hogy ne ragadjunk meg a panasz szavánál.

Egyik időszak sem rosszabb vagy jobb az egyház számára, mint a másik. Minden változás bezár ajtókat, de egy-

ben ki is nyit újakat. Ezeket a lehetőségeket kell meglátnunk, és élni az adódó új lehetőségekkel a legjobb tudásunk szerint.

2. Testvér-egyházkerületi kapcsolatunk meglehetősen gyorsan erősödött. Bizonyára ebben szerepet játszik az is, hogy már ennek létrehozása előtt sok személyes kapcsolat működött gyülekezeti és egyházmegyei szinten. Most ezeket erősíthetjük tovább az egyházkerületek szintjén is.

Nagy örömet jelent nekem személy szerint az a barátság, amely püspöktársam és közöttem született. A rövid idő alatt többször találkozhattunk már és a kapcsolat erősödött a találkozások által. A testvér-egyházkerületi kapcsolatra nézve nagyon örültünk annak, hogy Szemerei püspök részt vett a gyülekezeteink vezető lelkeszeinek rendezett konferenciánkon, valamint a múlt hónapban a kerület összes lelkeszét érintő egyetemes lelkeszgyűlésen is. Így az egyházkerületeink közötti testvérkapcsolat híre minden gyülekezetünkhöz eljutott.

Kapcsolatunkat fontosnak érzem a népeink közötti barátság további ápolása összefüggésében is. Éppen ezért Szemerei püspök látogatásai kapcsán már kétszer is találkoztunk a helyi Finn-Magyar Baráti Kör tagjaival is.

Nagy lendülettel indult a kerületi kapcsolat építése, amit azután tovább szélesíthetünk például az iskolák és a diakóniai szolgálatunk irányában. Gyülekezeti munkatársak cseréjéről is beszélgettünk, ami mindenképpen hasznos lenne a jövőben.

3. Mindkét egyház lelkeszei sokat tanulhatnak egymástól. Például a finn konfirmációi oktatás lehet egy olyan terület, amelyet szívesen megmutatunk másoknak is. Ugyanakkor nekünk érdekes lehet az, hogy milyen egy kisebbségi egyházban szolgálni. A gyülekezeti önkéntes munka összefüggésében is biztosan tanulhatunk magyar barátainktól.

Lelkeszeink számára emellett az is hasznos lehet, hogy más társadalmi helyzetben élő egyház szolgálatába tekinthetnek bele. A társadalmi változások és a vallásosság változása kihívást jelentenek mindkét egyház számára.

A kezdődő reformációi emlékvé is lehetőséget ad a tanulásra, hiszen a reformáció másként történt Finnországban, mint Magyarországon, amiről szintén tanulhatunk egymástól.

Szemerei János püspök:

1. A legfontosabb kérdés minden időben az, hogy miként tudjuk érthetően és hitelesen megszólaltatni a ránk bízott örömhírt. Természetesen a világ, az egyházi élet keretei, ezzel pedig szolgálatunk hangsúlyai is folyamatosan változnak. Jelenleg az egyik legnagyobb kihívás a szélesre nyílt hitoktatás lehetősége. Nagy ajándék, hogy az iskolai hitoktatáson keresztül sokkal több gyermeket és fiatalot érhetünk el, de ennek a lehetőségnek van egy másik oldala is. Nincs elegendő hitoktatónk, ezért a nagy óraszámban és sok helyszínen történő, túlnyomó többségében egészen kicsi, sokszor egyszemélyes csoportokban folyó oktatás nagy többletterhelést is jelent lelkeszeinknek. Sajnos ezzel a legjobb szándék ellenére is kevesebb erő és idő jut a klasszikus lelkeszi munkára. A reformáció jubileumi évének közeledte egy olyan lehetőség, amellyel szeretnénk jól élni. Természetesen lesznek megemlékező alkalmaink, de azt reméljük, hogy a szép ünnepeken keresztül a reformáció kincse, a Krisztusban kapott örömhír szólíthat meg minél több embert. Az egyháznak, benne a mi evangélikus egyházunknak, azon belül a mi kerületünknek, és benne nekünk, ma élő lelkeszeknek és gyülekezeti tagoknak is megújulásra van szükségünk!

2. Nagyon hasznosnak látom a testvérkapcsolatunk eddig eltelt időszakát. Bár a történelmünk, az egyházaink mögött álló társadalmi és gazdasági feltételek, egyházaink keretei és tradíciója nagyon eltér, a hitbeli és teológiai örökségünk ugyanaz. A testvérkerületben látott mintákat emiatt egy az egyben csak ritkán lehet átültetni a mi viszonyainkra, de megismerésükből mégis rengeteget tudunk tanulni. A tudósok gyakorlata, hogy laboratóriumaikban a szokottól eltérő feltételeket hoznak létre azzal a céllal, hogy a számukra fontos folyamatok működését más keretek között meg tudják figyelni. Valami ilyesmiben lehet részünk a testvérkerületi kapcsolaton keresztül.

Ebbe az élményekben gazdag kísérletbe szeretnénk minél többeket bevonni, hogy pozitív impulzusokat, jó mintákat, ötleteket kapjunk és adjunk. Volt lehetőségem a mikkeli kerület vezető lelkeszeinek (Kirkkoherrák) bemutatni egyházkerületünk életét, illetve a magyar- finn kapcsolatok történetét és mindennapjait. A mikkeli püspöki hivatal dolgozói is jártak már nálunk tanulmányúton. Küldhettünk fiatalokat finn ifjúsági találkozóra, ifjúsági vezetőket továbbképzésre. Több finn fiatal jött el a Szélrózsára, és nagy örömeinkre teológusainknak is lehetőségük nyílt arra, hogy a kerületi testvérkapcsolat révén megismerkedjenek a mikkeli egyházkerületben folyó élettel. A legfontosabb persze az, hogy a találkozásokban, a beszélgetésekben, a közös programokban a Krisztusban megélhető összetartozást, a hitbeli testvériséget is tapasztaljuk.

Hozzá kell tennem azt is, hogy nagyon kedves barátokra találtam Seppo Häkkinen püspökben. Szimbolikus képként is felfogható, hogy egyik nála tett látogatásomkor együtt halásztunk a Saimaa-tavon. Baranyay Csaba lelkesztestvérem hihetetlen nagy segítséget jelent a kapcsolattartásban népeink és egyházaink között.

3. Finnországban a mi léptékeinkkel mérve hatalmas gyülekezetek vannak, ahol sok lelkesz és gyülekezeti munkás dolgozik együtt. Az egyházi életben kialakított munkamegosztást, a többletlelkeszes gyülekezetekben folyó összehangolt szolgálatot fontos volna megtanulni, mert ez a terület nálunk, Magyarországon nem nagyon működik. Úgy tűnik, mintha a lelkeszek nálunk csak szólóban tudnának énekelni, kórusban, több szólamban ez nem nagyon megy. Persze annak is alaposan utána kell járni, hogy ebből mi az, amit a „rendszer” okoz, és mi az, amit az adott szereplők. Azt szeretnénk, ha jó irányban tudnánk változtatni.

Adámi Mária

A három fa legendája – norvég mese

Hol volt, hol nem volt, volt egyszer egy hegycsúcs, ahol három kis fácska állt, és arról álmodozott, mi lesz majd belőle, ha megnő.

Az első fácska vágyakozva nézett fel a csillagokra, amelyek úgy szikráztak fölötté, akár a gyémánt. „Szeretnék kincsesláda lenni!” – kiáltott fel. „Beborítva arannyal és telve gyönyörű drágakövekkel. Én leszek a legcsodálatosabb kincsesláda az egész világon!”

A második tekintetével követte a kis patakot, ami szokott útján csörgedezett a tenger felé. „Jó volna büszke hajónak lenni – sóhajtott – átszelni a viharos tengert, hatalmas királyokat vinni egyik parttól a másikig! Belőlem lesz a legerősebb tengerjáró az óceánokon!”

A harmadik kicsi fa lenézett a völgybe. Férfiak és nők sietősen tettek a dolgukat a forgalmas kisvárosban. „Én egyáltalán nem akarok elmozdulni erről a helyről!” – mondta. „Szeretnék olyan magasra nőni, hogy amikor az emberek megállnak, hogy megnézzenek, fel-emeljék tekintetüket az ég felé, és Istenre gondoljanak. Én leszek a legmagasabb fa a Földön!”

Múltak az évek. Eső jött, és sütött a nap, s a három kis fa nagyra és magasra nőtt.

Egy szép napon három favágó ballagott fel a hegyoldalon. Egyikőjük megpillantotta az első fát, és azt mondta: „Csodálatos ez a fa! Éppen erre van szükségem.” És a fa eldőlt a fényesen csillogó fejsze csapásai alatt. „Most lesz belőlem az a szép kincsesláda – gondolta a fa –, csodás kincseket kapok majd.”

A másik favágó a második fát szemelte ki. „Ez a fa erős. Pontosan ilyen kell nekem.” És eldőlt a második fa is a fejsze ütéseire. „Végre átszelem a tengert!” – gondolta. „Büszke hajó leszek, királyoknak való!”

A harmadik fa úgy érezte, hogy egy pillanatra a szíve is megáll, amikor az utolsó favágó ránézett. Ott állt egyenesen és magasan, büszkén mutatva az égre. De a favágó nem nézett fel oda. „Nekem bármelyik fa megteszi” – mormogta.

Az első fa egy asztaloshoz került. De az öreg asztalos nem gondolt kincsesládára. Gyakorlott kezei alól egy jászol került ki. A szép fa nem gyémánttal és drágakövekkel lett tele, hanem fűrészporral és szénával az éhes állatok számára.

A második fa mosolygott, amikor a favágó elvitte a hajóépítőhöz. De nem valami nagy és erős tengerjáró hajó készült belőle, hanem a fűrészelés és kalapácsolás után egy egyszerű halászbárka állt a víz partján. Mivel túl kicsi és gyenge volt ahhoz, hogy tengerre szálljanak vele, ezért egy tavon hajóztak rajta egyik parttól a másikig. Minden nap átható halbűz töltötte be, és lassan beivódott a hajó deszkáiba, gerendáiba.

A harmadik nagyon meglepődött, amikor a favágó gerendákra hasította és otthagya egy farakásban. „Soha nem akartam más lenni, csak állni a hegytetőn és Isten felé mutatni.”

Sok-sok nap telt el és sok-sok éjszaka. A három fa már majdnem elfelejtette egykori álmát.

De egy éjjel egy fénylő csillag gyúlt ki éppen afölött az istálló fölött, amelyikben a jászol állt. Vándorok érkeztek, és egy fiatal nő fektette gyermekét a jászol puha szalmájára. „Bárcsak jobb helyet készíthetnék neki!” – sóhajtott fel a férfi, aki mellett volt. Az anya megszorította a kezét és mosolygott. A csillag rásütött a fényes és erős fára. „Ez a jászol a legjobb hely neki” – mondta az asszony. És az első fa rájött, hogy most nála van a világ legnagyobb kincse.

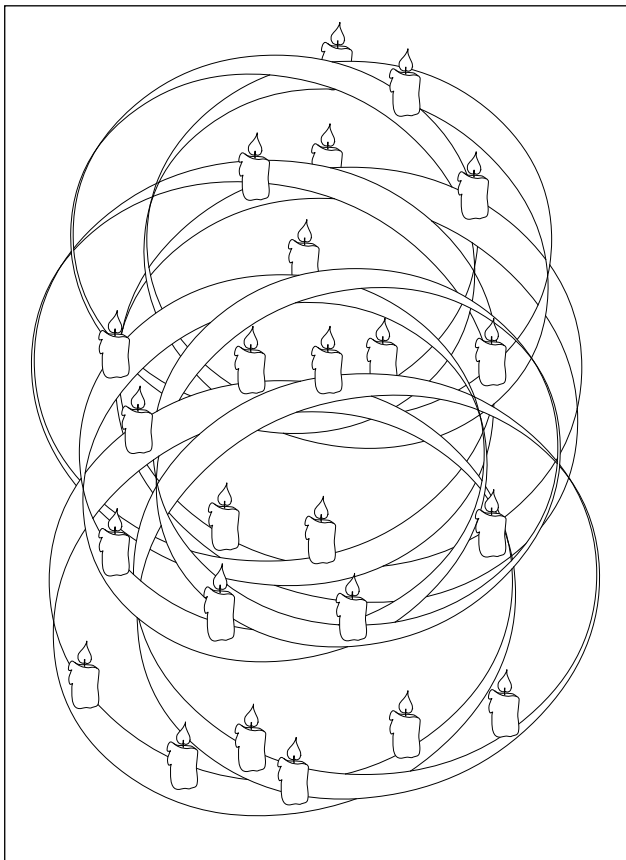
Évek múltán egy este fáradt utasok szálltak fel a halászhajóra. Egyikük azonnal elaludt, ahogy a hajó kifutott a tóra. Éjjel hirtelen feltámadt a szél, és a víz fölött hatalmas vihar kerekedett. A hajó hánykódott az óriási hullámok tetején. Tudta, hogy nem elég erős ahhoz, hogy az utasokat ilyen nagy szélben és esőben épségben a partra vigye. Ekkor felébredt a fáradt vándor. Felállt, kinyújtotta karját és annyit mondott: „Csend!” – és a vihar elült. Olyan gyorsan, mint ahogy kezdődött. A második fa tudta, hogy a leghatalmasabb király volt ott azon az éjszakán.

Egy péntek reggel előhúzták az utolsó fából készült gerendákat is a rég elfelejtett rakásból. Összeácsolták, majd egy tomboló és gúnyolódó tömegben hurcolták keresztül. Megborzongott, amikor néhány katona egy ember kezeit szögezte gerendáihoz. Rútnak és kegyetlennek érezte magát. De vasárnap reggel, amikor a Nap sugaraival fellármázta a levegőt, és a Földről az öröm áradt, tudta a harmadik fa, hogy Isten szeretete mindent megváltoztatott.

Ez tette gyönyörűvé az első fát.

Ettől lett erős a második.

És ha valaki valamikor a harmadik fára gondolt, annak Istenre kellett gondolnia.

Pápai Evangélikus Egyházközség –
Veszprémi Evangélikus Egyházmegye 2017.

Egyházi napok Pápán – Zarándok út a reformáció emléktájak

2017. április 28. Budapest – Gyülekezeti kirándulás az Evangélikus Országos Múzeumba és a Nemzeti Múzeumba, ahol a jubileumi év a Reformáció 500 kiállításait és a neves nagy budapesti evangélikus templomokat tekintjük meg.

2017. május 14. Egyházi nap a Somlón
– Út a reformáció gyülekezeteibe Veszprém megyében
9.00 óra emlékkő leleplezés Pápán a Lutheránus sziget bejáratánál (ige-beszéd-ének), faültetés.

Ezt követően úti cél a Somló-hegy előtt található gyülekezeten keresztül: Nagyalásny-Somlószőlős.

(Egész napos program – áhítat-zenés műsorok-fórum beszélgetés-kézműves foglalkozás-családok vetélkedője: egyház és gyülekezet történetéből-testvéri beszélgetések.)

2017. május 20. 10.00 Pápa – Ünnepi Egyházmegyei Közgyűlés a Reformáció 500 jegyében
Evangélikus Képeskönyv bemutatása

2017. október 16. hétfő 18.00

– Gyurácz Ferenc Gondolkodó Kör ünnepi alkalm.

2017. október 27. péntek este

– Ünnepi fogadás a városházán – Reformáció 500. évfordulója előtt. Egyházak, közéleti és gazdasági élet vezető szereplői lesznek jelen.

Veszprémi Evangélikus Egyházmegye szervezi.

2017. október 29. vasárnap

istentisztelet, evangélikus templom 10 óra

Igehirdetés-Polgárdi Sándor esperes

Hangverseny Pápa Város Bárdos Lajos Vegyes kara, rövid program.

2017. október 31. Reformáció ünnepe 17.00

Református templom, Pápa

Igehirdető: Polgárdi Sándor esperes

18.00 Koszorúzás a Sztáray Mihály-Huszár Gál emlékműnél

Programot összeállította: Polgárdi Sándor esperes

2017-ben is olvassa a *Dunántúli Harangszót!*

Megrendeléseiket az eddigi módon küldhetik el a gyorgy.koczor@lutheran.hu email címre, a 8933 Zalaistvánd, Arany J. tér 2. postacímre, vagy a +36 20/824-3444 telefonszámon.

Az újság kiadását adománnyal kérjük támogatni, melyet az alábbi számlára lehet befizetni:

Számlakezelő: Zalaistvándi Evangélikus Egyházközség
Számlaszám:

Uni Credit Bank 10918001-00000028-48030025

Külföldről: HU20 1091 8001 0000 0028 4803 0025

A közlemény rovatba kérjük beírni

a megrendelő neve és címe mellé: Adomány DH

Az újság egy évre szóló önköltségi ára 1.600 Ft/példány

A Zalaistvándi Evangélikus Egyházközség
„50 nap 500 év” címmel tervez

2017. szeptember 10. – október 31-ig

programokat, nem csupán

az anyagyülekezetben és leánygyülekezetben, hanem a szórványtelepüléseken is.

Az 50 napot összeköti a gyülekezettörténeti kiállítás a kultéri reformációi képeskönyvvel.

Szeptember 10-én családi

hálaadó nappal kezdődik Zalaistvándon.

Szervezés alatt van még:

- Zenei találkozó és hangverseny
- Sörfőző bemutató és találkozó
- Szüretelők istentisztelete
- Rajzpályázat
- Szindarab a gyülekezet fiatal felnőtteinek előadásában
- Gyülekezeti nap Zalaszentgróton
- Az egykori Kemenesaljai Egyházmegye gyülekezeteinek találkozója
- Ökumenikus hálaadónap

és énekkari találkozó Pakodon (október 9.)

Reformáció ünnepén katolikus testvéreinkkel közös istentisztelet úrvacsoraosztással.

Tervezett programok a 2017. évben országos és kerületi szinten

február 2-4.

A reformációt bemutató kamion Sárváron

február 4.

A reformációt bemutató kamion Sopronban

május 13-14. Országos kórustalálkozó

május 28. Egyházkerületi és egyházmegyei

hálaadó nap, Sárvár, Nádasy-vár

június 6-8.

Országos lelkeszkonferencia, Balatonszárszó

október 31. Országos reformációi megemlékezés, Budapest, Papp László Sportaréna

2016. december 17-én 10 órától

a bönyi Faluházban

interaktív családi koncert

a PALINTA TÁRSULATTAL

Reformációi emlékfutás Sopron belvárosában, 2017. májusban

Tudományos konferencia a reformációról Sopronban, 2017. októberben

Május 14-én, vasárnap a reformációi jubileum alkalmából **gyülekezeti napot** tartunk a soproni evangélikus templomban és környékén.

Dunántúli Harangszó

A Nyugati (Dunántúli) Evangélikus Egyházkerület lapja

Megjelenik negyedévenként

Felelős kiadó: **Szemerei János püspök**

Főszerkesztő: **Kovács László**

Telefon: **+36 20/824-2869**

Email: **kovacs.laszlo312@upcmail.hu**

Szerkesztés, terjesztés: **Koczor György**

Telefon: **+36 20/824-3444**

Korrektor: **Miklósné Jancsó Hanna**

A szerkesztőség címe: **9401 Sopron, Pf. 268**

Szerkeszti a Szerkesztőbizottság

Megrendelhető: E-mail: **gyorgy.koczor@lutheran.hu**

Postacím: **8933 Zalaistvánd, Arany J. tér 2.**

Az újság kiadását adománnyal kérjük támogatni, melyet az alábbi számlára lehet befizetni:

Számlakezelő: **Zalaistvándi Evangélikus Egyházközség**

Számlaszám:

UniCredit Bank 10918001-00000028-48030025

Külföldről: **IBAN: HU20 1091 8001 0000 0028 4803 0025**

Készült az **Asperján Nyomdában**

Tördelés: **RENZOL Dekor Reklámstúdió, Zalaszentgrót**

A cikkek tartalmáért a szerző vállal felelősséget!

ISSN 1416-9770

A hátlapon a nagyalásnyai templom harangja látható.